

Translation from English to Turkish

“İncel”ler Ne İstiyor?

İncel şiddetinin Beauvoir’ın “öteki” konseptiyle açıklaması

What do incels want? Explaining incel violence using Beauvoirian otherness

Author | Yazar: Filipa Melo Lopes | University of Edinburgh

Translator | Çevirmen: Damla Ateş | Bilkent University

Öz

Geçtiğimiz yıllarda internette “İstem Dışı Bekar” ya da İngilizce kısaltmasıyla “incel” topluluklar kadınları hedef alan ölümcül saldırılarla ilişkilendirildi. Peki, bu erkekler romantik anlamda reddedilmeye neden hayal kırıklığıyla değil de ölümcül bir sinirle tepki veriyor? Feministler, bu olayın incel grupların kadınları bir obje olarak arzuladığı ya da başka bir deyişle kadınların onlara vereceği ilgi konusunda hak sahibi olduklarını düşündüklerinden dolayı gerçekleştiğini öne sürmüştür. Ben bu iki açıklamanın da yetersiz olduğunu iddia ediyorum. Bu açıklamaların “incel”lerin kadınlara karşı olan obsesif arzu ve şiddetli nefret arasında gidip gelen karakteristik duygusal ikilemleri göz önünde bulundurmadıklarını düşünüyorum. “İncel”lerin istediği asıl şeyin, Beauvoir’ın “Öteki” kavramı olduğunu ileri sürüyorum.

Beauvoir’a göre, erkekler bir kadını “Öteki” olarak düşündüğünde kadınları aynı anda hem insan özne olarak hem de doğal yaşamın somut bir hali olarak görüyorlar. Bu düşüncede, kadınlar, erkeklerin ne yaparlarsa yapsınlar kendilerini övgüye layık bir kahraman olarak görebilmesi için kendine özgü bir varlık rolündeler. Bununla beraber, makalede Elliot Rodger’in otobiyografik manifestosu “Benim Çarpık Dünyam”ın da detaylı bir incelemesini yapacağım. Beauvoir’ın modelinin Rodger’in ırkçı ve sınıfçı davranışlarına nasıl ışık tuttuğunu ve bize kadınlara karşı olan bu ikilemi nasıl diğer argümanlardan daha iyi açıkladığını göstereceğim. Bu sebeple, bu makale objeleştirme ve hak sahipliği argümanlarına karşın gözden kaçırılmış teorik bir alternatif niteliğindedir.

Geçmiş yıllarda, “incel” şiddeti internetin gözlerden uzak noktalarından ana akım haberlere ulaştı. “İstem Dışı Bekâr”ın kısaltılmış hali olan bu sıfat genellikle kendilerini kadınlar tarafından romantik ve cinsel açıdan sistematik olarak reddedilmiş gören erkeklerden oluşan çevrimiçi topluluklarla ilişkilendirilmektedir.¹ Bu erkeklerin çoğunlukla genç, Kuzey Amerikalı veya Avrupalı, orta veya üst sınıftan

¹ İncel terimi 1990’larda Kanadalı bir kadının istem dışı bekâr olan insanlar için bir çevrimiçi alan yaratmasıyla ortaya çıkmıştır. Kendisiyle yapılan görüşmelerde konuyla alakalı gelişmelerle arasına mesafe koymuştur (Baker 2016; Zimmer 2018).

oldukları ve aileleriyle birlikte yaşadıkları görülmektedir. Her ne kadar bu erkeklerin yarısından fazlası kendilerini beyaz olarak tanımlasa da önemli bir kısmı diğer etnik kökenlerle kendilerini tanımlamaktadır (Incels.co 2020).² 2014 yılında, yirmi iki yaşındaki Elliot Rodger, yalnızlığı sebebiyle bir “İntikam Günü” düzenleyerek, yedi kişiyi vurduktan sonra kendini öldürüp bu olgunun timsali haline gelmiştir. O zamandan bu yana başka saldırganlar da benzer gerekçeler öne sürmüşlerdir. 2015 yılında Chris Harper-Mercer, Oregon’da “İşte 26 yaşındayım, arkadaşım yok, işim yok, sevgilim yok, bakireyim” söyleminde bulunarak dokuz kişiyi öldürmüştür. 2018 yılında Alek Minassian, “‘incel’lerin ayaklanması” olarak adlandırdığı olaya katılarak Toronto’da kalabalık bir caddeye minibüsüyle dalarak on kişinin ölümüne neden olmuştur.

Scott, çevrimiçi incel topluluklarında aktif olan Beier’le, bir yoga stüdyosuna ateş açmıştır. Nikolas Cruz, Sevgililer Günü’nde Parkland’daki bir lisede on yedi kişiyi öldürmüş ve “Elliot Rodger’ı unutmayacağız” söyleminde bulunmuştur (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 571). 2020’de Toronto’da on yedi yaşında bir genç, “incel ideolojisi” ile hareket ederek bir erotik masaj salonunda sonu ölümlü biten bıçaklı bir saldırı gerçekleştirmiştir (Brean 2020; Stelloh 2020).³ Öncesinde “acınası, üzücü, komik [ve] gülünç” olarak adlandırılan “incel”lerin, kamu güvenliğine ciddi bir tehdit oluşturduğu ve yerel teröristler olarak olarak tanımlanmaları gerektiği hakkında tartışmalar ortaya çıktığı görülmektedir (Baele, Brace ve Coan 2021, 1685; ayrıca bkz. Marcotte 2018; Bates 2020, 11; Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 568).

Ancak kamuoyunun dikkatini asıl çeken şey, bu vahşi saldırganların “aykırı zihniyetleri” olmuştur. Kendi iticilikleri ve aşağılıkları konusundaki savunmasız ısrarları, güçlü erkek maçoluğu normundan gerçekten çok uzaktır (Baele, Brace ve Coan 2021, 1667, 1676). Fakat kadın düşmanlığından kaynaklanan kinleri, kadınlar hakkında söylenmiş en ağır nefret söylemleriyle yarışır. Hem toplumu yapılandıran

² Bu demografik bilgileri incels.co forumunun moderatörleri tarafından yürütülen çevrimiçi anketlerden topladım. Kısmi bilgilerdir, sistematik olarak toplanmamıştır ve yalnızca öz bildirimine dayanmaktadır. Incels.co’nun 2020 yılındaki anketine 665 kişi katılmıştır: Katılımcıların %82’si on sekiz ila otuz yaşları arasında, %81’i Avrupa veya Kuzey Amerika’dan, %70’i ebeveynleriyle birlikte yaşıyor ve %65’inden fazlası kendini orta veya üst sınıf olarak tanımlıyordu. Katılımcıların %55’i kendini Beyaz/Kafkasyalı, %45’i ise Siyah, Latin Amerikalı, Asyalı, Hintli, Ortadoğulu ya da diğer/bilmiyorum olarak tanımlamıştır. Bu da “incel”lerin yalnızca beyaz erkekler olarak algılanmasına “nüans” katan bir sonuçtur (ADL 2020). Bruce Hoffman, Jacob Ware ve Ezra Shapiro, en ünlü incel saldırganlardan dördünü, Rodger, Harper-Mercer, Minassian ve Cruz “ya ırken melezdiler ya da şiddet yanlısı aşırı sağın beyaz, Anglosakson idealine uymuyorlardı” diye açıklamıştır (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 573). “Siyahiceller” hakkında Burnett 2020’ye; beyaz olmayan “incel”ler hakkında Paradka 2018 ve Chang 2020, 7, 14’e bakınız.

³ İncellikle ilişkilendirilen saldırıların daha kapsamlı bir sınıflandırması için bkz. Bates 2020, 42-48; Hoffman, Ware ve Shapiro 2020.

biyolojik hiyerarşinin alt tabakalarında olduklarını iddia ediyor hem de güzel kadınları bu değişmez duruma etkin bir şekilde sebep oldukları için suçluyorlar (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 567-68, 577; Baele, Brace ve Coan 2021, 1675). Ana akım eleştirilenler bu çelişkili tutumu açıklamak adına genellikle akıl hastalığı gibi bireysel faktörlere başvurmuşlardır. Ancak feministler bu algıya karşı çıkarak incel şiddetinin sistemik ve toplumsal cinsiyete dayalı bir olgu olduğunu ve bu saldırganların daha geniş kültürün paylaştığı ataerkil görüşlerce beslendiğini ileri sürmüşlerdir. Feministler bu doğrultuda iki açıklama sunmuşlardır. Bu açıklamalardan biri, incel saldırılarını kadınların nesneleştirilmesinin, yani onların birer birey olarak görülmemesinin bir yan ürünü olarak tanımlar. Diğer ise bu erkeklerin seks ve aşk konusunda kendilerini hak sahibi görmelerine vurgu yapmakta ve erkeklerin kadınların onları reddetmelerini itaatsizlik olarak algıladıklarını belirtmektedir. Her iki görüşe göre de incelliğin yükselişinin temel faktörü feminist hareketin toplumsal cinsiyet eşitliği yönünde kaydettiği ilerlemedir.

Bu makalede, “incel”lerin yalnızca sorunlu bireyler olmadığı fikrini ele alacağım. “Incel”lerin daha geniş sosyal çevrelerinde mevcut olan toplumsal cinsiyet dinamiklerini daha da belirginleştiren bireyler olduğunu savunacağım. Bununla beraber, feministler tarafından sunulan her iki modelin de yeterince aydınlatıcı olmadığını iddia edeceğim. Bu modeller “incel”lerin kadınlar hakkındaki ikilemelerini, yani gösterdikleri şiddeti diğer şiddet türlerinden farklı kılan “uyumsuz zihniyetlerini” açıklamakta başarısızdırlar. “Incel”ler, aşırı feminen kadınlara takıntılıdır ve bu kadınları hem arzular hem de kınarlar. Bu ikilem arasında nasıl gidip geldiklerine ışık tutmak için Simone de Beauvoir’ın kadının “Öteki” olarak görülmesi kavramından yola çıkarak farklı bir açıklama sunacağım. Beauvoir’a göre, erkekler kadınları “Öteki” olarak gördüklerinde onları kendine özgü varlıklar olarak temsil ederler. Onları aynı anda hem insan özne hem de doğal dünyanın bedenselleşmiş halleri olarak görürler. Öteki olarak kadın, erkeklerin temelsiz bir şekilde kendilerini dünyada eylem gücüne sahip olan tek varlık, yani Beauvoir’ın sözleriyle tek “egemen özne” olduklarını görmelerini sağlayan bir araçtır. “Incel”leri saplantılı erotizmden ölümcül nefrete götüren şey ise umut ve korkularını dışıl “Öteki” üzerine tutarsız bir şekilde yansıtma biçimidir.

İlk olarak kadınlara yönelik incel kararsızlığının mevcut feminist açıklamalar tarafından yeterince aydınlatılmadığını göstereceğim. Bu ne sadece kadınları insan olarak görmemenin ne de hayal kırıklığı yaratan hak sahipliği sanısıyla alakalıdır. Daha sonra Beauvoir’ın “Öteki” olarak kadın modelini, İkinci Cinsiyet’in I. cildindeki büyük argüman dizisini yeniden inşa ederek açıklayacağım. Bu modelin çağdaş feminist görüşlerin temel anlayışlarını barındırdığını ancak yine de onlardan farkını

koruduğunu öne süreceğim. Daha sonra, Beauvoir'ın konseptinin inel şiddeti hakkında daha iyi bir feminist açıklaması sunduğunu göstereceğim. Bunu, Rodger'ın meşhur manifestosu "Benim Çarpık Dünyam"ı analiz ederek yapacağım. Bu manifestoya odaklanmamın gerekçesini belgenin ikonikleşmiş durumu⁴ ve Rodger'ın hayata, kadınlara ve dünyaya karşı tutumuna 137 sayfalık bir pencere açması olarak gösterebilirim. Manifestoda, Rodger'ın "Öteki" olarak kadın kavramı aracılığıyla kendisini "yaşayan bir tanrı" olarak ortaya koyma çabasını görüyoruz. Hakkında konuştuğu kadını, zengin, beyaz, Kaliforniyalı, sarışın bir kız yurdu öğrencisi olarak tanımlıyor. Annesi ve babası farklı ırklardan olduğu ve maddi açıdan güvensiz bir şekilde büyüdüğü hâlde, sınıfçı ve beyaz ırkın daha üstün olduğunu savunan idealleri tepkisel olarak benimsemesi, bu egemenlik duygusunu destekleme işlevi görürken kadınlara karşı bakış açısını da şekillendirmiştir. Bu egemen öznellik arzusu, Rodger'ın kadınları saplantılı bir şekilde arzulamaktan onlara savaş ilan etmeye geçişini de açıklıyor. Sonuç olarak, bu alternatif feminist yaklaşımın sadece "inel"lerin kadınlara yönelik tutumlarını değil, aynı zamanda kendilerine ve dünyaya yönelik tutumlarını da değiştirmelerinin önemini vurguladığını iddia edeceğim.

Incel ikilemi sorunu

"Incel"lerle ilgili en şaşırtıcı şeylerden biri, saplantılı bir şekilde arzuladıkları kişilere şiddetli bir nefret göstermeleridir. Güzel kadınlar onlar için o kadar önemlidir ki o kadınlar tarafından reddedilmek hayatlarını sona erdiren bir trajedidir sanki. Ancak bu güzel "tanrıçalar" onlar için aynı zamanda "lanet, sürtük orospular" ve iğrenç "fahişeler"dir (Rodger 2014, 76; Tolentino 2018). "Incel"ler, cinselleştirilmiş ve cinsel olarak ulaşılabilir kadınlara, "tahrik edici" vücutlara sahip "seksi, manken gibi kızlara" takıntılıdır ancak kendilerini erkeklerin "önüne atan" "sürtükleri" hor görürler (Rodger 2014, 110). Görünüşe göre kadınları hem arzu edilebilirlik mertebesine yükseltir aynı anda onlardan derinlemesine iğrenirler. Rodger bu ikilemi meşhur olan sözlerinde şu şekilde dile getirmiştir: "Kadın cinsiyetinde nefret ettiğim her şeyi temsil eden kızlara, UCSB'nin [California Üniversitesi, Santa Barbara Alpha Phi] en seksi kız öğrenci yurduna saldıracağım" (132, benim vurgum).

Peki, bu bariz çelişkiyi nasıl açıklayabiliriz? Başlangıçta cazip gelen bir strateji, bunun akut bir "kedinin ulaşamadığı ciğer" vakası olduğunu düşünmektir. Kararsızlıkları sadece yüzeyseldir: "Incel"lerin kadınları küçümsemeleri ve onlara karşı öfkeleri yalnızlıkla başa çıkmanın bir yoludur. Ancak feministler bunun yetersiz

⁴ Rodger, inel çevrelerinde bir "aziz" ve "şehit" olarak anılmaya başlamıştır. Diğer saldırganlar da "ER [yani Elliot Rodger]laşmış" şeklinde tanımlanmaktadır (Astrupgaard vd. 2020; Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 570; Baele, Brace ve Coan 2021, 1684).

bir açıklama olduğunu iddia etmektedir. Birçok farklı kadın ve erkek, sistematik uzun süreli cinsel reddedilmeyle karşı karşıya kalmakta ve yakın ilişki eksikliği ile mücadele etmektedir (Tolentino 2018). İnternetteki kadın incel ya da “femcel” grupları bunun canlı bir kanıtıdır (Chester 2018; Kohn 2020).⁵ Ancak hiçbiri bu duruma arzu ettikleri insanlara savaş ilan ederek ya da seri cinayete girişerek karşılık vermemektedir. Feministler, sevgiden nefrete doğru bu salınımın cinsiyetten bağımsız, bireysel bir psikolojiye başvurarak açıklanamayacağını savunmuşlardır (Manne 2018, 37-41; Bates 2020, 3, 50). “İncel”ler arzudan şiddete yöneliyorlar çünkü diğer kadın düşmanı şiddet failleri gibi kadınları belirli bir şekilde görüyorlar.⁶ Peki incel arzusunu ve incel nefretini besleyen bu belirli şekil nedir? İki cevap ortaya çıkmıştır. Birincisi, incel’lerin kadınları seçme yetisi olmayan nesnelere olarak arzulamasıdır. Buna *nesneleştirme* diyelim. İkincisi, “incel”lerin kadınları kendilerine seks ve aşk borcu olan sadık hizmetçiler olarak görmeleridir. Buna *hak sahipliği*⁷ diyelim.

Nesneleştirmenin temelinde, incellerin “kadınların süs eşyası gibi cinsel nesnelere olduğu ve erkeklerin değerinin ne kadar güzel bir kadın elde ettikleriyle ölçüldüğü” gibi ataerkil düşüncelerle hareket etmeleri yatar (Tolentino 2018). Kadınları insan olarak görmezler çünkü onları seçme yetisinden, öznel bir bakış açısına veya karmaşık duygulara sahip olma gibi karakteristik insani özelliklerden yoksun olarak görürler (Radford 1992, 5; Bates 2020, 29; Kohn 2020; Baele, Brace ve Coan 2021, 1675).⁸ Bu bağlamda, “incel”ler kadınların raftan seçilmeyi bekleyen oyuncak bebekler gibi olmasını bekler. Ve sosyal normlar, ekonomik bağımlılık ve diğer kısıtlamalar, nispeten yakın zamana kadar erkeklerin kadınları gerçekten raftan seçebileceği anlamına geliyordu. Ancak son yüzyılda kadınlar önemli ölçüde “ekonomik ve kültürel güç” kazanmıştır. Bu değişiklikler kadınlardan nefret eden pek çok erkeğin, kadınların bedenlerine daha önceki dönemlerde sahip olabilecekleri erişime sahip olmadıkları bir ortam yaratmıştır. Amerikalı kadınların çoğu, artık

⁵ Bir başka örnek de Rodger’ın kendisi gibi bakire olan ve kaygılarını anlayan arkadaşı James’i anlatışıdır. (Rodger 2014, 60). Rodger kadınlardan nefret etmeye başladığında, James aralarına mesafe koyar. Rodger arkadaşının neden kendisi kadar öfkeli olmadığını merak eder. Bekâretiyle ilgili sorular sorulduğunda James “bunu önemsemediğini ve güçlü yönlerine odaklandığını” söyler (75).

⁶ Benzer kaygılar, kadınların erkekler tarafından cinsiyet temelli nedenlerden öldürülmesini ifade eden kadın cinayeti teriminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu terim, ölüme neden olan şiddet biçimlerinin “ataerkil bir toplumda kadınların genel olarak baskı altında tutulması bağlamında” incelenmesi ve “cinsel şiddet süreminin” bir parçası olarak anlaşılması gerektiğini vurgulamaktadır (Radford 1992, 3-4). Bu feminist argümanını desteklemek adına incel cinayetlerinin kadın cinayetleri olduğunu söyleyebiliriz.

⁷ Bu iki model sıklıkla bir arada kullanılmaktadır: örneğin Radford 1992; Kini 2018; Tolentino 2018; ve Bates 2020 daha geniş anlamda “kadın cinayetleri” üzerine yazmışlardır. Bununla birlikte, Manne 2018’de de savunulduğu gibi, bu iki model birbirinden ayrılabilir ve birbiriyle bağdaşmaz.

⁸ Bu tür bir nesneleştirmede hangi kapasitelerin reddedilebileceğine dair tartışmalar için LeMoncheck 1985; Nussbaum 1995; ve Langton 2009’a bakınız.

kiminle seks yapmak istediklerini seçebileceklerini ve seçmeleri gerektiğini anlayarak büyümektedir (Tolentino 2018)

Kadınların artık bağımsız gelirleri var, sosyal statüleri evlilikle belirlenmiyor ve “tanışma uygulamaları” çağında onlar da ekranlarını sağa sola kaydırabiliyorlar. Bu sözde nesnelere artık seçim yapıyor, duygularını ve tercihlerini ifade ediyorlar. O hâlde “incel”ler, kadınları “elverişsiz bir şekilde bilinçli bedenler” sıfatıyla arzulayan fakat kendilerini değişen bir gerçeklik karşısında şaşırılmış bulan erkeklerdir (Tolentino 2018).

Bununla birlikte, Kate Manne’nin de belirttiği gibi, Rodger gibi birinin tutum ve eylemleri “kadınların varsayılan insanlığını sadece varsaymakla kalmıyor, aynı zamanda bu varsayıma dayanıyor gibi görünüyor” (Manne 2018, 150; 2020, 25). Buradaki mesele iki yönlüdür. Öncelikle, nesneleştirme iddiası, “incel”lerin kadınlarda asıl çekici bulduğu yönleri hesaba katmamaktadır. Rodger’in kadınlardan “ona ait olması gereken” şeyler olarak bahsettiği doğrudur (Rodger 2014, 69, 100). Ancak istediği şey sadece “elverişsiz bir şekilde bilinçli bedenler” değildir. Kadınların seçici, gerçekten “öznelliğe sahip, tercihler yapabilen ve derin duygusal bağlar kurabilen” öznelere olarak ona ilgi vermesini ister (Manne 2018, 150; 2020, 25). Kadınların onu fark etmesini, ona hayranlık duymasını, “ona göz atmasını” ister (Rodger 2014, 98, 122).⁹ Ve bu ilginin sadece bir taklidi yeterli değildir. Örneğin, ailesi danışmanı olarak “güzel bir sarışın” tuttuğunda Rodger şöyle der:

“Hepsi sahte olsa da, bundan gerçekten keyif aldım. Ama sonra, böyle bir deneyimi sadece sahte bir şekilde tadabilmemin ne kadar adaletsiz olduğunu düşündüm. Bir fahişe kiralamakla aynı etkiye sahiptir diye düşünüyorum. O an için geçici olarak iyi hissettiriyor ama sonrasında insanın kendini zavallı bir ezik gibi hissetmesine neden oluyor.” (120)

O hâlde Rodger’in istediği şey, insanî kapasitelerin seçici ve yönlendirilmiş yollarla gerçekten özgürce kullanılmasıdır. Kiralık bir taklit geçici bir rahatlama sağlar ancak kısa süre sonra ne kadar az tatmin edici olduğunu kanıtlar.¹⁰

İkinci olarak, nesneleştirme, “incel”lerin kadınlara yönelik şikâyetlerinin neden bu kadar belirgin bir şekilde ikinci şahıs odaklı, “hata” ve “suçlama” kavramları etrafında anlamlandırılmamaktadır. Rodger, saldırısından önce yüklediği bir videoda

⁹ Rodger’in manifestosundaki diğer açıklayıcı bölümler şunlardır (benim vurgularım): “Hayat acı ve adaletsiz bir öz-değer mücadelesine dönüşecek çünkü kızlar bazı erkekleri diğerlerine tercih edecekler. . . Onlar kızların değersiz gördükleri erkeklere hükmedecekler” (Rodger 2014, 25). “O kızlar bana değil de o diğer erkeklere seks ve sevgi vermeye nasıl olur da cüret ederler” (134).

¹⁰ Çevrimiçi incel topluluklarına ilişkin benzer bir saptama için bkz. Maxwell vd. 2020, 1864.

“Siz kızlar neden beni çekici bulmuyorsunuz, bilmiyorum ama bunun için hepinizi cezalandıracağım. Bu bir adaletsizlik, bir suç” söyleminde bulunmuştur (Manne 2020, 15).¹¹ Eğer kadınlar sadece akılsız nesnelere ise neden onları suçlayıp cezalandırıyorlar? Rodger’ın ahlakçı üslubu ve kişinin hata yaptığı ile alakalı suçlamaları, kadınların insan olduğunu varsaymaktadır. Bu hâlde kadınlar “Faillik, özerklik ve Rodger tarafından muhattaba alınma kapasitesine” sahip olmalıdırlar (Manne 2018, 150; 2020, 26). Dolayısıyla nesneleştirme, incel arzusunun ve incel nefretinin her iki temel yönünü de ıskalamaktadır.

Bu da bizi hak sahibi olma konusuna getiriyor. Bu hipoteze göre, “incel”ler kadınları nesnelere olarak değil, ataerkil toplumsal normlar tarafından kendilerine seks ve aşk sunmakla görevli ikincil insanlar olarak arzulamaktadır. Incel, “kadınların kendilerine seks borçlu olduğuna inanan ve onu bundan mahrum bırakan kadınlara öfkelenen, seksten mahrum bırakılmış erkek” türüdür (Srinivasan 2018). Tıpkı feodal bir lordun hizmetkârlarını kişisel olarak kendisine sadakat borçlu görmesi gibi, “incel”ler de kadınları kendilerine bir hiyerarşik bağıllık borçlu olarak görmektedir. Başka bir deyişle, Rodger’ın “istediği ve hak sahibi olduğunu hissettiği şey” “insan bir verici” idi: Yani, “Kendine özgü insani kapasitelerinin çoğunu olmasa da birçoğunu uygun bir erkek ya da erkeğe, hatta ideal olarak onun çocuklarına borçlu olduğu düşünülen bir kadın”dır (Manne 2018, 301; 2020, 11). O hâlde “incel”lerin nefreti aslında karşılıksız aşka değil, engellenen hiyerarşik beklentilerdir. Kadınlar onlara tapınan kullar gibi davranmadıklarında bu itaatsizliklerinden dolayı cezalandırılırlar (Srinivasan 2018; Bates 2020, 17; Baele, Brace ve Coan 2021, 1684).

“Onun [Elliot Rodger] sıradan tecavüzcüler ve aile içi istismarcılarla paylaştığı şey... Kadınların bedenleri ve ilgileri üzerinde hak sahibi olduğu duygusu ve bu inanca karşı çıkan kadınları ve erkekleri cezalandırmak için şiddet kullanma isteğidir.” (Marcotte 2018)

O halde “incel”leri öfkeliendiren şey, günümüzde kadınların kendilerini insan olarak değil, erkeklere eşit insanlar olarak ileri sürmeleridir. Bu bakış açısına göre, incel şiddeti kadınları hizada tutmanın bir yoludur ve feministler tarafından “ters tepme” (Faludi 1991; Caputi ve Russell 1992, 17-18), “mağdur hak sahipliği” (Kimmel

¹¹ Rodger’ın manifestosundaki diğer açıklayıcı bölümler şunlardır (benim vurgum): “Kendimi değersiz hissettim ve bu tamamen kızların suçu” (Rodger 2014, 94). “Bu tamamen kızların suçu çünkü bana karşı hiç cinsel çekim hissetmiyorlar” (127). “Beni seksten mahrum bırakma suçundan dolayı tüm kadınları cezalandıracağım” (132).

2013) ve “kadın düşmanlığı” (Manne 2018; 2020) olarak adlandırılan gerici olguların en iyi örneğidir.

Bu hipotezin her ne kadar derin bir sezgisel yanı olsa da iki önemli zayıflığı da vardır. İlk olarak hak sahipliği, incel şiddetinin “yok edici” karakterini açıklamaz. Incel saldırganlar, kadınlara yalnızca hadlerini bildirmek istemiyor, dünyayı kadınlardan tamamen temizlemek istiyorlar. Bu yalnızca bir ceza olamayacak kadar aşırı görünüyor. Rodger’ın manifestosunun sonunda ortaya koyduğu hayal ürünü fanteziyi düşünün: kadınların toplama kamplarında açlıktan öldüğü, seksin yasaklandığı ve birkaç kadının gizli laboratuvarlarda “hapsedilip hamile bırakıldığı” “adil ve saf bir dünya”. “İnsan dışısından daha kötü ve ahlaksız bir yaratık” yoktur, o yok edilmesi gereken bir “vebadır” (Rodger 2014, 136). Eğer sorun gerçekten kadınların küstah hizmetkârlar olmasıysa neden tüm hizmetkârlardan ve onların yaptığı işlerden arındırılmış bir dünya hayal etsinler ki? Eğer incel öfkesi yalnızca hiyerarşik beklentilerin ihlâl edilmesine verilen bir tepkiyse bu söylemleri sadece önemsiz bir söz sanatı olarak görmek zorunda kalırız. Ancak bu kelimelerin yol açtığı ölümcül saldırılar bu bakış açısının yanlışlığını gösteriyor.

İkinci olarak “incel”lerin kadın-erkek eşitliği iddiasını cezalandırdığı argümanı doğru görünmemektedir. Incel saldırılarının aslında feministlere veya ataerkil normlara karşı çıktığı düşünülen kadınlara yönelik olmadığı bilinmektedir.¹² Aksine, “seksi” kız öğrenci yurtlarını, yoga stüdyolarını ve erotik masaj salonlarını hedef almaktadırlar. Buralar sadece kadın bulma olasılığınızın yüksek olduğu yerler değildir (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 570), aynı zamanda “incel”lerin takıntılı olduğu ve “Stacy” “meme”inde özetledikleri aşırı feminenlik ile ilişkili yerlerdir.¹³ Stacy, “doğal kıvrımlı,” “erkekleri anında erekte edebilen” bir vücuda sahip, “seksi, görkemli uzun sarı saçları olan,” “makyajı yerinde” ve “Chad’in (Stacy’nin alfa-erkek mevkidaşı) ona hükmetmesine” ve onu istismar etmesine izin veren biri olarak tanımlanmaktadır. Stacy aynı zamanda akılsız, kibirli, sahte ve sosyopattır ve “hayatında bir gün bile çalışmamış”tır. Çoğu erkek için ulaşılamazdır ve tehlikelidir,

¹² Bazı çevrimiçi incel toplulukları geleneksel evliliği yüceltip feminizmi kınamaktadır ancak bu durum ataerkil beklentilere meydan okuyan kadınların veya feminist aktivistlerin hedef alınmasına sebep olmamıştır (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 573; Baele, Brace ve Coan 2021, 1679-80). Bu durum incelleri, 1989 École Polytechnique katliamının faili Marc Lépine gibi mühendislik okuyan kadınları “feminist” olarak tanımlayan ve onları hedef alan vakalardan ayırmaktadır. Bu saldırının hak sahipliği argümanı ile açıklanmış bir analizi için Caputi ve Russell 1992’ye bkz.

¹³ Örneğin, bir incel forumunun üyeleri Toronto’da 2020’de gerçekleşen saldırıyı “iyi haber” olarak nitelendirmiş ve “o [mağdur] bir spa’da çalıştığı için bir Stacy olabilir” şeklinde spekülasyonlarda bulunmuşlardır (Bates 2020, 55). Bu ‘meme’de diğer tüm kadınlar çekici olmayan, okula giden, asgari ücrete çalışan, Stacy olmayı dileyen bir feminist olan “Becky”lerdir. [Ç.N: “Meme”, internette yayılma amacıyla yapılmış komik, politik, sosyal yorumlar da içeren resim, video ya da metinleri ifade eder.]

onları para ve kazanç için sömürür (Jennings 2018; Maxwell ve ark. 2020; Incels Wiki 2020; 2021). Nihayetinde, Stacy hayatını en ataerkil erkekleri memnun etmek üzerine kurar. Fakat yine de aşağılanır. Rodger kadınlara savaş ilan ettiğinde bahsettiği kadın Stacy'dir, yani kendilerini otoriter erkeklerin önüne atan "seksi, güzel, sarışın" kadınlar (Rodger 2014, 132). Minassian bunu daha da netleştirmiştir: "Incel İsyanı çoktan başladı! Tüm Chad'ları ve Stacy'leri devireceğiz!" (Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 570). O zaman görünen şu ki, eğer "incel"ler tarafından cezalandırılan bir şey varsa, bu feminist bir başkaldırı değil, ataerkil normlara aşırı derecede uymaktır.

Hak sahipliği argümanına inananlar, cezanın her zaman kuralları çiğneyenleri hedef almadığı cevabını verebilirler. Bazen de bu cezalar "iyi davranışları" dikkate alınmaksızın bilhassa savunmasız olan kadınların üzerine yıkılmaktadır (Manne 2020, 52). Stacy'ler feministler tarafından hayal kırıklığına uğratılan erkekler için kolay bir hedef olabilir mi? Pek olası görünmüyor. Stacy'ler, eril otoriteyi daha çok kabul ediyorlar. Fakat sadece onları istedikleri gibi istismar edebilen Chad'lerden... Stacy'ler farklı sosyal çevrelerde ve hatta farklı fiziksel alanlarda yaşar. Bunlar, "incel"lerin uzaktan gördüğü ve genellikle erkek eşleri tarafından agresif bir şekilde korunan kadınlardır. Dahası manipülatif ve çıkarıcı Stacy "alt düzey" erkeklere karşı hiçbir yükümlülük hissetmez.

Onları hedeflemek o kadar da kolay değildir. Rodger'ın kendisi de kampüsteki "en seksi kız öğrenci yurduna" yönelmiş ama sonunda içerideki tek bir kadını bile öldürmeyi başaramamıştır (Manne 2018, 35-36).

İkilem devam etmektedir. Neden "incel"ler sevdikleri şeylerden nefret eder ve nefret ettikleri şeyleri severler? Feministler; bireyci, cinsiyet ayrımı gözetmeyen, ulaşılamayan ciğer bakış açılarını eleştirmekte haklıdırlar. Bununla birlikte, "incel"leri yönlendirdiğini iddia ettikleri kadınların insan olmayan nesnelere olarak görülmesi ya da "insan verici" olarak görülmesi tasvirlerinin saldırılardaki ikilemi açıklaması mümkün değildir. Yazının devamında farklı bir ataerkil modeli ile alternatif bir feminist açıklama önereceğim.

"Öteki olarak kadın" konusunda Beauvoir

"Incel"lerin kadınlara karşı sergiledikleri aşırı kararsızlık her ne kadar tuhaf görünse de bu durumun daha önce hiç görülmediği söylenemez. Beauvoir, *İkinci Cinsiyet* kitabında, bu durumun ataerkil toplumsal ilişkilerin ve bunu destekleyen kültürün merkezinde yer aldığını ifade ediyor.

"Delilah ve Judith olsun, Aspasia ve Lucretia, Pandora ve Athena olsun, kadın aslında hem Havva hem de Meryem Ana'dır. Kadın bir idoldür,

hizmetkârdır, yaşam kaynağıdır, karanlığın gücüdür... Kadın belirli bir kavramı temsil etmez, kadın aracılığıyla umuttan başarısızlığa, nefretten sevgiye, iyiden kötüye, kötünden iyiye hiç durmayan bir geçiş gerçekleşir. Kadın nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, asıl çarpıcı olan şey bu ikilemdir” (Beauvoir 2011, 162-63)

Erkekler kadınları sürekli değişen ve çelişkili olacak birçok farkı şekilde tanımlamışlardır. Beauvoir’a göre, erkeklerin kadınlara karşı hissettiği sevgi ve nefret duyguları arasındaki bu salınım, ataerkil toplumların zaman içerisinde değişmeyen tek koşuludur (Direk 2011, 68).¹⁴ Beauvoir’ın *İkinci Cinsiyet*’te yazdığı açıklamalardan biri de bu çelişkili tutumların nasıl bir arada durduğu hakkındadır.

Beauvoir’a göre, erkeklerin kadınları nasıl gördüğünü anlamamanın sırrı, önce erkeklerin kendilerini nasıl gördüklerini anlamaktır. Biz insanlar varlığımızı hem dünyadaki aktif failer hem de başkalarının gözünde sabit varlıklar olarak, yani hem özne hem de nesne olarak deneyimleriz. Bu da “kendimizi aşma dürtümüz ile kimliklerimizi kendimizin ve başkalarının durmaksızın övgüye değer bulacağı şekillerde sağlamlaştırma dürtümüz arasında bir gerilime” yol açmaktadır (Bauer 2015, 47). Dünyada bir şeyler yapmak isteriz ama başkalarının belirsiz yargılarından da endişe duyarız. Başarılı olmak isteriz. Ancak başarılı olmak için risk almamız gerekir. Birçok erkek bu “olgubilimsel ikilemi,” bu sorunlu insani belirsizliği çözen belirli, kültürel bir erkeklik mitini benimseyerek çözmeye çalışır.¹⁵ Kendi gözlerinde Beauvoir’ın “egemen özneler” diye bahsettiği şey, dünyadaki saf aktif failer haline gelirler (Bergoffen 2002, 412; Beauvoir 2011, 86, 159; Kruks 2012, 16-17, 69; Mann 2014, 42-45).¹⁶

Egemen özneler kendilerini birer nesne olarak görmeyi reddederler. Kendilerini dünyadaki tek özne olarak görürler. Kiim olduklarına, ne yaptıklarına ya da bedenlerinin neye benzediğine dair gerçeklerle kısıtlanmazlar. Aynı zamanda, egemen özneler kendilerini aşma kapasitelerini kişiliklerinin “kemikleşmiş” bir

¹⁴ Tina Chanter, ‘kadın temsiline ayırt edici bir özelliği olan bu akut belirsizliğe yapılan Beauvoirci vurgunun, Julia Kristeva’yı takip eden sonraki teorisyenlerin bayağıcı olarak ortaya çıkardığı hareketi önemli açılardan öngördüğünü” ileri sürmüştür (Chanter 2000, 140). Bu okuma ile alakalı daha fazla bilgi için Direk 2011’e bakınız. Çevrimiçi incel topluluklarında kadınların “adi Ötekiler” olarak görülmesine dair bir analiz için Chang 2020’ye bakınız.

¹⁵ Kadınlar da bu gerilimi sorunlu bir şekilde çözmeye çalışmaktadır. Dişil kendine yabancılaşma, üstünlük dürtüsüne çelişkili olarak aktif bir feragat içermeye eğilimindedir (Bauer 2001, 176; 2015; Knowles 2019; Garcia 2021).

¹⁶ Sömürgeci anlatılarda bu eril idealin bir incelemesi için McClintock 1995, 21-23, 25-28’e ve ABD’nin teröre karşı savaşının bu eril egemenlik arzusundan yararlanıp bu arzuyu harekete geçirmesine dair bir analiz için Mann 2014’e bakınız.

özelliği hâline getirmeye çalışırlar. Bu, eylem kapasitelerini sanki kişiliklerinin sabit bir özelliği, derin ve istikrarlı bir özü gibi deneyimledikleri anlamına gelir.¹⁷ Bu iki şey -yalnızca bir özne olmak ve sabit bir özne olmak- derinden bağlantılıdır. Kendinizi sadece bir fail olarak düşünmek fakat belirli eylemleri gerçekleştirmiş biri olarak görmemek, eylemde bulunma kapasitenizi çok çarpık bir şekilde, sanki kişiliğinizin değişmez bir özelliğiymiş gibi deneyimlemek demektir. Egemen özneler bu tutumu benimseyerek hiçbir risk almadan başarılı olmaya çalışmaktadırlar. Kendimizi yalnızca değerlendirilmeye açık bir nesne olarak görürsek başarısızlık duygusunu hissedebiliriz. Eğer bir nesne değilsen başarısızlık hissedemezsin. Ve tek sabit özellikleri özneliğin kendisi olduğu için egemen özneler kendilerini daimi olarak başarılı görebilirler. Onlar, doğaları gereği, eylemleriyle asla utandırılmayacak büyük faillerdir.

Buradaki sorun hayal edilen bu “egemenliğin” mümkün olmamasıdır. Kendimizi özne olarak deneyimlediğimizi söylemek kendimizi, aktif bir kendini biçimlendirme, kendimiz olma süreci olarak deneyimlediğimizi söylemektir. Sabit bir özne olma fikri bu nedenle son derece tutarsızdır: “Kati biçimde bir şey ‘olmak’ [örneğin egemen bir özne] aslında özne olmamaktır” (Bauer 2015, 48). Başka bir deyişle, kişinin kendisini övgüye değer bir fail olarak deneyimleyebilmesi için bir nesne olarak değerlendirilme riskine de açık olması gerekir. Başarısızlık ihtimali olmadan kahramanlık olmaz. Ancak bu erkekler, eylemlerinin niteliğine bakılmaksızın kahraman olmak ister. Bir tür “kötü niyet” içindedirler ve bu kötü niyet, muğlak özgürlüklerinin, risklerinin ve sorumluluklarının etik olarak kınanabilir bir inkârıdır (Beauvoir 2011, 208, 263, 27; Bauer 2015, 48). Böylece kendi eylemliliklerine yabancılaşmakta ve kendilerini pohpohlayıcı bir kurguyla özdeşleştirmektedirler.¹⁸

Kendilerini egemen özneler olarak gören erkeklerin çelişkili benlik algılarının sürekli olarak tahkim edilmesi gerekir. Sürekli yaşadıkları insani belirsizlik deneyimini bastırmak için kati olarak sadece faaliyet olduklarına dair imkânsız bir onaya ihtiyaç duyarlar. Beauvoir bu erkeklerin başvurabileceği iki tür varlığa işaret eder. Birincisi “doğa,” yani kişisel olmayan güçlerin, yaşam ve ölümün, jeolojik ve organik süreçlerin doğal dünyasıdır. Egemen erkek kendisini “doğa”da sadece bir faaliyet olarak deneyimleyebilir. Bunu da “doğa”nın efendisi olarak, meyvelerini

¹⁷ Egemen özneler kendilerini üstün olarak düşündüklerinde, “Olmak fiiline tözsel bir değer verirler, oysa aslında kelime Hegelci bir anlama sahiptir: Olmak, olmuş olmaktır” (Beauvoir 2011, 12).

¹⁸ Beauvoir’ın erkeklerin bu egemenlik tutumunu benimsemedeki aktif rolüne yaptığı vurguyu takiben “kendilerine yabancılaşmak” ve “kendine yabancılaşma” ifadelerini kullanıyorum. Örneğin, “kendini özgür sanır ama egosunun çıkarları uğruna özgürlüğüne yabancılaşır” (Beauvoir 2011, 226, ayrıca bkz. 86, 183, 226, 254). Bu durum, kadınların içinde buldukları durumdan dolayı yabancılaştıklarını söylemek için daha çok pasif ses tonunu kullanmasıyla tezatlık oluşturmaktadır.

toplayarak, topraklarını işleyerek, dağlarını fethederek yapar. Ancak Beauvoir'a göre bu fetih, egemen olmaya heves edenler için her zaman tatmin edici olmayacaktır. Ya başarılı olamaz ve "doğa" yabancı bir engel olarak kalır ya da başarıyla fethedilirse "doğa" yok edilir veya asimile edilir: "Her iki durumda da o [yani egemen özne] yalnız kalır; bir taş dokunurken yalnızdır, bir meyve parçasını sindirirken yalnızdır" (Beauvoir 2011, 159). Dünyanın güçlerini gerçekten şekillendirdiğini ve aştığını doğrulayacak kimse olmaz. Yalnızca bir özne olabilir ancak özneliğini sabitçe, nesne gibi deneyimleyemez.

Ne de olsa ne olduğumuzu ancak diğer insanların gözünde görerek anlayabiliriz.¹⁹ "doğa"nın aksine diğer insanlar bizi yargılayabilir, övebilir ve kendimizi sabit varlıklar olarak deneyimlememizi sağlayabilir. Egemen öznenin kendisini sabit bir özne olarak gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyduğu şey bu deneyimdir. Ancak burada insanlar da bir sorun teşkil etmektedir. Yargılayan bir akran onu asla sadece aktif bir özne olarak onaylamakla kalmaz. Yargılayan, sırf yargılama eylemiyle egemen olma heveslisi kişiyi bakış açısının kısıtlı bir nesnesi haline getirir. Başka bir insan tarafından özne olarak tanınabilmek için dünyada onlar için bir nesne olduğumuz gerçeğini de kabul etmemiz gerekir (Bauer 2001, 186). Egemen özneler bunu yapamazlar. Övülmek isterler fakat tetkik edilme riskine katlanamazlar. Bu nedenle, "doğa"ya yaptıkları gibi diğer insanlara da tamamen hâkim olmaya çalışarak bu riski ortadan kaldırmaya çalışırlar. Ancak doğal nesnelere farklı olarak insanlar da onlar gibi bir hüküm iddiasında bulunabilirler. Kendine yabancılaşmış erkekler için başkalarıyla etkileşim bitmek bilmeyen bir çatışmaya dönüşür (Beauvoir 2011, 159).²⁰

Egemen özneler bir çıkmazın içindedir. Doğa üzerinde hüküm sürebilirler ancak bu, kendileriyle ilgili güvencesiz duygularını desteklemek için yeterli değildir. Akranları arasında, özneliklerinin teyidini ancak yargılanan bir nesne olarak bulabilirler. Egemen bir adama göre doğal dünya ona hiç benzemez ve insan akranı ona çok fazla benzer (160). O yüzden bir "hayali" vardır. Kendisini başka bir bilincin gözünden sadece bir özne olarak deneyimlemek ister. "Bu beden bulmuş rüya, aslında tam olarak kadındır. . . Ona karşı ne doğanın düşmanca sessizliğini öne sürer ne de

¹⁹ Beauvoir burada "öz bilincin öz ilişkisinin başka bir öz bilinçle olan ilişkisiyle dolayımlandırığı bilinen Hegelci bir önermeyi benimsemektedir. Bir öz bilinç kendisi için var olabilir fakat yalnızca bir başkası içinse, yani kendisini bir başka öz bilinçle tanınma ilişkisi içinde bulursa, kendisi için bir kimliğe sahip olabilir" (Direk 2011, 60). Ayrıca bkz. Bauer 2001, 185-87 ve Mussett 2006, 279.

²⁰ Beauvoir burada "Öteki" olarak kadınların dışlandığı dinamiği anlatırken açıkça Hegel'in efendi-köle diyalektiğinden yararlanmaktadır (Direk 2011, 53, 60). İkinci Cinsiyet ile Hegel'in efendi-köle diyalektiği arasındaki ilişkinin kapsamlı ve ayrıntılı bir analizi için bkz. Bauer 2001, 172-99, Garcia 2021, 111-22. Cf. Lundgren-Gothlin 1996; Mussett 2006; ve Vintges 2017.

karşılıklı bir tanımının sertliğini eşsiz bir ayrıcalıkla, kadın hem bir bilinçtir ve hem de ona bedenen sahip olmak mümkün görünmektedir" (160).

"Kadın" -ya da daha net olmak gerekirse, kadınların bu şekilde temsili-erkeklerin kendilerini egemen özneler olarak ortaya koymalarını benzersiz bir şekilde sağlayan mükemmel yaratıktır. Bu, Beauvoir'ın kadını "Öteki" olarak adlandırdığı konsepttir.²¹ Beauvoir'ın feminist okumaları bu terimi genellikle kadınların nesnelere veya "şeyler" olarak temsil edilmesine atıfta bulunarak yorumlamıştır (LeMoncheck 1985, 31-32, 115; Langton 2009, 1-2, 316; Cahill 2010, 2-4; Garcia 2021, 125). Ancak yukarıdaki alıntı daha kompleks bir anlam taşımaktadır. Beauvoir'ın teknik anlamıyla, dişil "Öteki" hem başka bir insan bilinci hem de "doğa"nın beden halini almış bir varlıktır.²² Erkekleri yargılama, onları onaylama konusunda diğer insanlar gibidir, dağların ve meyvelerin veremediğini verir. Ancak diğer erkeklerden farklı olarak hükmedilebilir çünkü "doğa"yı temsil eder.²³ "Öteki" ne tam olarak "doğa"dır ne de akrandır. O "mükemmel bir aracı" (Beauvoir 2011, 160), kendine özgü bir icat, "ilginç bir amalgam"dır (Mussett 2006, 280). Kadın imkânsız, çelişkili bir varlıktır: "Bilincin şeffaflığına yükseltilmiş doğadır, doğal olarak itaatkâr bir bilinçtir" (Beauvoir 2011, 161).

Öteki olarak kadın miti, egemen öznelere "muhteşem bir umut" verir, "doğa"nın sessizliğinden ve diğer erkeklerle mücadeleden kaçmayı sağlar (217, 161). "Doğa"nın aksine ona sadece bir şeyler yapma deneyimi değil, aynı zamanda kendini onun gözünde bir fail olarak görme deneyimi de sunar. Diğer erkeklerin aksine o tamamen fethedilebilirdir, yani onunla sadece bir özne olarak ilişki kurabilir. Kadın

²¹ Beauvoir'da büyük harfli "Öteki" ve küçük harfli "öteki" arasındaki önemli ayrıma dikkat etmek gerekir, bu mutlak başkalık ve göreceli başkalığı ayırır. Hepimiz aslında birbirimizle karşılıklı başkalık ilişkileri içinde olduğumuz için göreceli olarak ötekiyizdir (Beauvoir 2011, 7). Bir Öteki, karşılıklığın mümkün olmadığı bir başkalıkla mutlak bir ilişki içindedir.

²² Erkekler neden diğer erkekleri değil de kadınları "doğa"nın vücut bulmuş hali olarak görür? Beauvoir bu ilişkinin kaynağının kadınların üreme sürecine daha fazla dahil olmaları olduğunu söyler (Beauvoir 2011, 262, 26, 78-79; ayrıca bkz. Vintges 1995, 53). Ortner bunu detaylandırarak kadınların toplumsal rollerinin ve psikik yapılarının bu durumu güçlendirdiğini ekler (Ortner 1972, 73-83). Kadınlar ve doğal dünya arasında uzun süredir var olan kültürel ilişkiye dair kanıtlar için bakınız: Merchant 1980; Ruether 2003.

²³ Beauvoir burada doğanın ve kadınların tahakkümünü birbirine bağlaması, daha sonraki ekofeminist ve eko-kadın yazarları öngörmüştür (bakınız Griffin 1978; Spretnak 1990, 5; Biehl 1991, 14; Glazebrook 2014'te Beauvoir'a yapılan atıflar). Beauvoir ile alakalı eleştirel ekofeminist düşünceler için bkz. Plumwood 1986; King 1989; Plumwood 1993. Bu eleştirilere karşı Beauvoirci savunmalar için bkz. Morgan 2017. Sömürgeleştirilmiş insanlar ve topraklar da Avrupa tahayyülünde doğa ile ilişkilendirilmiştir. Bu ilişkilendirmenin doğa-olarak-kadın ile de ilişkisine dair aydınlatıcı analizler için bkz. Ruether 2003, 353; McClintock 1995, 18-74. Doğanın kültürel olarak kadınsılaştırılması ve ırksallaştırılması fikri, Afro-Amerikan kadınların (Riley 1993; Williams 1993) ve Kuzey Amerika'daki yerli kadınların (Smith 2015, 55-78; Simpson 2017, 87-88) durumunu analiz etmek için de verimli bir şekilde kullanılmıştır.

tarafından yargılandığında bile egemen erkek asla çaresiz bir nesne değildir. Tıpkı dağları fethettiği gibi, onun yargılarını da fethedebilir. Bu nedenle, onun gözünde asla başarısız olmaz. Ancak bu büyük gücün bir bedeli vardır. Kadın ancak "doğa"ya özümsemiğinde Öteki olur. Ve doğa ancak tehlikeli bir engel olduğu için görkemli bir şekilde fethedilebilir. "Erkek, Ötekiliği kadında doğa ve akranı anlamında arar. Ancak doğa erkekte ikilemli duygular uyandırır. Erkek, doğayı sömürür, ama doğa onu ezer; erkek, ondan doğar ve onda ölür; doğa, hem varlığının kaynağı hem de iradesine boyun eğdiği bir krallıktır" (163, benim vurgum).

Öteki'nin vaadi nihayetinde kadının kişisel olmayan ve kontrol edilemeyen doğal güçlerin risk ve tehlikesini bedenleştirmesine bağlıdır (Griffin 1981, 12-14). Erkek, doğayı şekillendirerek egemen hale gelebilir ancak doğa onu köşeye sıkıştırıp ezerek bir nesne gibi de hissettirebilir. Erkeğin doğaya olan ikilemli tutumu, doğanın beden almış hâli olan kadına karşı da böyle bir tutum sergilemesine sebep olur. Öteki olarak kadın, "faaliyeti hem sağlar hem engel olur, erkeğin dünyayı kavramasını sağlar ama başarısızlığına da sebep olur," daimi bir şekilde "iki yüze" sahiptir (Beauvoir 2011, 213, 163).²⁴ Bu, "korku ve arzu arasında, kontrol edilemeyen güçler tarafından ele geçirilmenin korkusu ile bunların üstesinden gelme isteği arasındaki tereddüt" (172) olarak tanımlanan, sahiplenici ama aynı zamanda son derece ikilemli bir erotizm ortaya çıkarır. Erkeğin Öteki olarak kadına duyduğu arzu, her zaman en derin "umutlarının ve korkularının" muğlak bir izdüşümüne duyulan arzudur (162).²⁵

Beauvoir'ın temel içgörülerinden biri, erkeklerin bu imkansız fantezinin peşinde koşarak kendilerini acı bir hayal kırıklığına mahkum ettikleridir (211, 184). "Erkek kendini tamamen kadında arar çünkü kadın 'her şeydir'," Öteki olarak kadın "asla tam olarak olması gerektiği gibi değildir, sonsuz bir hayal kırıklığıdır" (213). Tıpkı sadece bir özne olma arzusu gibi, erkeğin Öteki olarak kadına duyduğu arzunun da gerçekleşmesi imkansızdır. Doğanın yemyeşil güzelliğini ister ama yıkıcı güçlerini istemez.²⁶ Uysal bir başkalık ister ama onunla yüzleşen tam bir özne istemez. "Kadına

²⁴ Janet Biehl, ekofeministleri bu belirsizliği kabul etmedikleri için eleştirmiştir. "De Beauvoir'ın kadın ve doğanın 'çifte görünümüne' sahip olduğu anlatısının zengin ve karmaşık diyalektik içgörülerini, kültürün dışında, korkulacak, hükmedilecek güçler olarak tek bir görünüme indirgenir"(Biehl 1991, 13). Kadınların kendilerini Öteki haline getirirken doğanın muğlaklığını nasıl ele aldıklarına dair bir tartışma için bkz. Beauvoir 2011, 656-58.

²⁵ Örnek vermek gerekirse, bu erotik kararsızlığı, pornografide (Griffin 1981, 34, 38-41) ve "dişileştirilmiş" toprakların sömürgeci fetih anlatılarında (McClintock 1995, 25-28) görebiliriz. Beauvoir ve Bataille'in "erkeğin cinsel arzu nesnesinin muğlaklığı" hakkındaki düşüncelerinin faydalı bir karşılaştırmalı analizi için: bkz. Direk 2011, 53; Lloyd 2013.

²⁶ Beauvoir birçok kadınsal güzellik normunu, bu arzuyu "yaşamın gizemli kötülüklerini saklarken, harikulade çiçeklenmesini benimseyerek" karşılama girişimleri olarak yorumlar (Beauvoir 2011, 176-78). Bu dinamik, modern dünyada gördüğümüz "doğal" makyaj ve "yokmuş gibi" makyaj trendlerinde görülebilir (Cosmetics Business 2020; Jowett 2020).

evcilleştirilmiş bir hayvan gibi boyun eğdirmek" ister (Vintges 2017, 139). Risk almadan gerçek bir zafer, olası bir başarısızlık olmadan görkemli bir fetih, nesne olmadan özne olmayı ister. Ancak bunlar birbirinden ayrılamaz. Bu nedenle Beauvoir, kendine yabancılaşmış bu erkeklerin kadınlarla ilişkilerinde hayal kırıklığı yaratan bir "oyuna" hapsediklerini iddia eder (Beauvoir 2011, 201, 208). Bu oyunda, Öteki olarak kadın soğuk davranmalıdır. O hâlde erkek kadını ona boyun eğdirmek için değil, onun kendisine gönüllü bir şekilde hayranlık duyması için kadını "evcilleştirmelidir".²⁷ Bununla birlikte, eğer erkek "oyunu" kazanırsa kadına "sahip olur"- kadının tehlikesi ve aynı zamanda arzu edilebilirliği ortadan kalkar. Bir mülk olarak ilhak edilen itaatkâr eşler erotikliklerini çabucak kaybederler (204-5). Egemen erkeğin başka bir maslahata geçmesi gerekir. Ancak Öteki hâlâ soğuk olmaya devam ederse bu bir "oyun" olmaktan çıkar, bir reddedilmeye döner. Erkeğin güvensiz benlik algısı bu durum karşısında parçalanır. Öteki o zaman tıpkı sert bir kaya gibi doğal bir engel haline gelir. Onun tehlikeli cazibesi kontrolsüz bir tehdide dönüşür, kadın bir "karadul ya da dişi dev" hâlini alır (262) Er ya da geç, Öteki kaçınılmaz olarak bir "serap"tan başka bir şey olmadığını gösterir (272).

O hâlde Öteki olarak kadın, eril kötü niyetin ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak üretilmiş ataerkil bir efsanedir. Erkekler dünyada bir şeyler yapmak isterler ama başarısızlık riskinden endişe duyarlar. Kadın onlara bu riskten tamamen kurtulma umudu verir ve erkekliğin saf, kısıtlanmamış bir faaliyet olduğu hakkındaki kültürel efsaneleri benimsemelerini sağlar. Öteki aracılığıyla, erkekler kendilerini başkalarının yargıladığı nesnelere olarak yaşadıkları deneyimlerden uzaklaştırabilirler. Bunun yerine kendilerini esasen kahraman, sabit ve üstün özne olarak görebilirler. Bu işlevi yerine getirmek için Öteki olarak kadın, aynı anda hem başka bir özne hem de doğanın beden bulmuş bir hali, yani hem yargılayabilen ve hem de yargısı tamamen fethedilebilen biri olmalıdır. Ancak kadının bu tasviri çelişkili, istikrarsız ve çökmeye mahkumdur. Kişinin kendisini bir kahraman olarak deneyimleyebilmesi için değerlendirme riskine açık olması gerekir. Erkekler bunun farkında olmaktan kendilerini alamazlar. Doğaya ve kadınlara karşı duydukları kararsızlık bundan kaynaklanır. "Kadının aldatıcı, çifte bir imaja sahip olmasının nedeni budur, erkeğin hem arzuladığı ve hem de elde edemediği her şeydir" (213).

Beauvoir'ın bize gösterdiği şudur: kadınların ataerkil tasvirleri hakkında nesneleştirme ve hak sahipliği argümanlarının sezgisel özelliklerini bulunduran,

²⁷ John Stuart Mill de benzer bir gözlemde bulunmaktadır: "Erkekler kadınların yalnızca itaat etmesini değil, duygularını da isterler. En vahşi erkekler hariç tüm erkekler, kendileriyle en yakın ilişkide olan kadının zoraki bir köle değil, istekli bir köle olmasını, hatta sadece bir köle değil, bir gözde olmalarını arzularlar" (Mill 1970, 141). Mill ve Beauvoir arasındaki bu paralellige işaret ettiği için Charlotte Knowles'a teşekkürler.

ancak onlardan farklı olan bir modeldir.²⁸Öteki olarak kadın, hem nesne hem de vasaldır. Fakat aynı anda ikisi de olduğu için aslında ikisi de değildir. O, öznel bir bakış açısına sahip bir özgürlüktür. Fakat diğer erkeklerin aksine onlarla yarış içerisinde olan bir rakip değildir. O, sahip olunacak bir nesnedir, ancak birinin amaçları için kullanılacak basit bir araç değildir. O, belirsiz güçlerle dolu doğal bir nesnedir. Sakin ve itaatkâr fakat sizi içine çekip öldürebilen okyanus gibi. Ya da hastalık taşıyan, çürümüş fakat olgun ve güzel kokulu bir meyve gibidir. Beauvoir için “periler, dryadlar, denizkızları” ve diğer animistik tanrıçalar simgesel Ötekilerdir (174-76). Bunlar, vaatleri ve tehlikeleriyle doğal dünyanın beden bulmuş hâli ve aynı zamanda belirgin bir insan bilincini koruyan imkânsız dişil figürlerdir.

Elliot Rodger’in egemenlik rüyası

Incel şiddetini açıklamaya yönelik mevcut feminist önerilerin yeterli olmadığını savundum. Nesneleştirme argümanı, “incel”lerin kadınların failliğini önemli şekillerde varsaydığı gerçeğini gözden kaçırmaktadır. Hak sahipliği argümanı, ataerkil standartlara göre üstün olan kadınların imha edilmek üzere seçilmesi konusunu açıklamamaktadır. Incel saldırılarını daha iyi anlayabilmek adına, “incel”leri Öteki olarak kadın efsanesinin peşinde koşan kendine yabancılaşmış erkekler olarak düşünmemizi önermek istiyorum.

Elliot Rodger’in meşhur manifestosu *Benim Çarpık Dünyam*’ı ele alalım. Bu otobiyografik anlatının ana temalarından biri, büyük bir fail olarak bir başarı duygusu arayışıdır: “Her zaman inandığım gibi, kaderimde büyük işler var” (Rodger 2014, 79, 81). Rodger hayatını, yalnızca üstünlük duygusuyla değil, aynı zamanda olağanüstü bir eylem gücüyle hareket eden bir kahramanlık hikâyesi olarak anlatır. Beauvoirci terimlerle, Rodger kendini sanki egemen bir özne olarak görür. Sürekli olarak kendisinden “yaratan” ve “yaşayan bir tanrı” olarak bahseder (109-10, 113-14, 117-18, 131, 133, 135). Bunlar Beauvoir’ın bu eril tutumla ilişkilendirdiği mecazlardır. Yalnızca üstünlüğüyle özdeşleşmeye çalışan egemen bir özne, genellikle “bedenselliğini” reddeder ve kendisini “düşmüş bir tanrı” olarak görür (Beauvoir 2011, 164).²⁹

Çocukluğunu anlatırken Rodger, bu egemen benlik imgesinin güvenliğinden ve istikrarından keyif almaktadır. Sekiz yaşındayken “Büyük bir kaya”ya tırmandığını çünkü “bölgedeki diğer tüm kayaları çoktan fethetmiş” olduğunu anlatır. Bu bir “mücadeleydi,” o “gergindi,” ama olay “heyecan vericiydi”. Rodger’ı burada hissettiği başarı duygusuna hayret ederken buluyoruz. Aşağıya bakmanın verdiği “korku,”

²⁸ Beauvoir, Öteki olarak kadın mitinin Montherlant tartışmasında (Beauvoir2011, 218) nesneleştirme, Claudel tartışmasında (243) hak sahipliği benzeri tutumlara dönüşmesini açıklar.

²⁹ Beauvoir bu konuyu Montherlant tartışmasında detaylandırır (Beauvoir 2011, 215, 236).

gururunu daha da artırmıştır (Rodger 2014, 12-13). Uçurtma uçurduğunu anlatırken ya da ailesiyle seyahat ederken uzak diyarları “fethetme”sinden bahsederken de aynı açıklamalara rastlıyoruz (3, 14). Doğa ile karşılaşmak ve ona hakim olmak genç Elliot’a tatmin edici bir kontrol ve faaliyet hissi vermiştir. Bununla birlikte, asıl arzuladığı şey sadece zirveye ulaşma deneyimi değil, aynı zamanda manifestosunun okuyucuları da dahil olmak üzere diğer insanlar tarafından bu başarının kabul edilmesidir. Çocukluk dönemi ideal bir dönemdir çünkü bu onay kolayca elde edilebilir. “Çocukken kendi değerimizi kanıtlamak ve akranlarımız arasında onaylanmak adil bir şekilde, yani oynadığımız oyunlarda ne kadar iyi olduğumuzla ya da Pokemon kartları koleksiyonumuzun ne kadar büyük olduğuyla elde edilirdi” (13). Hayat güzeldir çünkü diğerleri ona her zaman egemen olduğu güvencesini verir.

Sorun, Rodger’ın her zaman en iyi olarak görülmebileceğini fark etmeye başlamasıyla ortaya çıkar. Dokuz yaşındayken yaşına göre kısa olduğunu ve uzun boylu çocukların daha fazla “saygı” gördüğünü fark eder. Bunlar onun “ilk aşağılık hissettiği” olaydır (15). Çok geçmeden okuldaki hiyerarşinin kart koleksiyonlarına değil; zenginliğe, ırka, boya ve “havalılığa” dayandığını keşfeder (17). Rodger başkaları tarafından kontrol edemediği, onu bir “ezik” durumuna sokmakla tehdit edildiği bir şekilde yargılanırken bulur kendini (31). Buna tepkisi ise durumu üstelemektir. Kendisini tanrı olarak gördüğü bakış açısını korumak için, değerlendirme altına alınabilecek bir nesne olmayı inatla reddeder. Kişiliğine dair tüm gerçekleri, kazanmaya kararlı olduğu yeni oyunlara dönüştürmeye çalışır. İşte bununla beraber sosyal statü ve rekabeti takıntı haline getirir, bu da birçok “incel”in taşıdığı bir takıntıdır (Baele, Brace ve Coan 2021, 1676). “Hayat bir rekabet ve mücadeledir ve ben yavaş yavaş bunun farkına varmaya başlıyordum” (Rodger 2014, 17). Kaykay yapmaya başlar, saçlarını sarıya boyar, yeni kıyafetler alır ve ailesinin bir gecede zengin olmasını ister. Fakat ne yaparsa yapsın, başkalarının onun hakkında ne düşündüğünü tam olarak bilemez. Hâlâ onların belirsiz, çoğu zaman olumsuz incelemelerinin bir nesnesidir.

Rodger’ın sınıfçılığı ve ırkçılığı, kendisini egemen olarak yeniden ortaya koyma çabasının en önemli parçasıdır. Ailesi, Los Angeles film endüstrisindeki üst sınıf arkadaşları kadar varlıklı değildir. Bu durum, “fakir’ bir evde yaşadığı” için diğer çocuklara alay konusu olan genç Elliot için bir utanç kaynağıdır (30) Yine de “zenginliğin öz değer ve üstünlüğün en belirleyici faktörlerinden biri olduğunu” savunur (102). Ailesi zengin olamadığı için, bunun yerine hayatını zengin olarak deneyimlemeye çalışır. Başkalarına “düşük sınıf” (55, 89-90) deyip aşağılar ve aşırı varlıklı çevrelere geçici bir süre girmekten zevk alır. Annesi “son derece varlıklı insanlar için düzenlenen” özel bir konsere bilet aldığında ya da babası “kırmızı halı

galasına" davet edildiğinde, Rodger kendini kısıtlanmamış, gerçekleri kontrol edebilen biri olarak pekiştirir. Ancak bu durum geçicidir: "Özel etkinliklere katılmaya bayılıyordum, kendimi özel hissettiriyordu... Zengin bir ailenin üyesiymiş gibi davranmaya çalıştım. Olmalıyım da. Yaşamam gereken hayat aslında bu. ZENGİN OLABİLİRDİM!"(102)

İrk konusu da Rodger için oldukça belirgin bir başka sosyal özelliktir. Babası Beyaz ve İngiliz, annesi ise Çin kökenli Malezyalıdır. Melez olması, akranlarının ırkçı bakışları tarafından izlendiğini ve yargılandığını hissetmesine neden olur: "Ben yarı Beyaz, yarı Asyalıyım ve bu durum beni uyum sağlamaya çalıştığım normal, tamamen beyaz çocuklardan farklı kılıyor" (17). Bu savunmasızlıktan kurtulabilmek için sınıf konusunda uyguladığı stratejilerin aynısını kullanır. Rodger Beyaz ırkın daha üstün olduğuna dair bir bakış açısı benimser, yalnızca İngiliz kökeniyle özdeşleşir ve farklı ırktaki erkeklere saldırır.³⁰ Kendisini Latin Amerikalı oda arkadaşıyla kıyaslar: "Ben güzel, muhteşem bir beyefendiyim, o ise düşük sınıf, domuz suratlı bir haydut" (90). Siyah bir tanıdığını aşağılar: "Ben İngiliz aristokrasisi soyundan geliyorum. O ise köle soyundan geliyor" (84). Ancak bir kez daha, kontrol duygusu uzun sürmez. Daha üstün olduğuyula alakalı hayalleri, "ırk olarak kendinden aşağı" gördüğü çocukların paten kayarak ya da öz güvenli davranarak hayranlık topladıklarını gördüğünde suya düşer (33, 84). Toplumsal önyargılarla karşı karşıya kalan Rodger, bunlara meydan okumaz aksine bunları benimser. İrkçılığa ve sınıfçılığa karşı durmak, bir nesne olduğunu kabul etmeyi gerektirecektir. Bunun yerine Rodger, kendisini bu hiyerarşilerdeki yeri de dahil olmak üzere her şeyi kontrol edebilen, esasen üstün bir özne olarak öne sürer.

Rütbe ve statü takıntısında Rodger kararlı bir şekilde içe döner. İlk olarak kendisini diğer insanlardan izole edici, çözülemez bir çatışmanın içine hapseder. Kendisinin büyük bir fail olduğuna dair düşüncelerinin onaylanmasına ihtiyaç duyar ama başkalarının öngörülemez yargıları ona katlanılmaz gelir. Tüm sosyal durumlar kazanması gereken bir rekabet haline gelir. Kazanamadığı için de herkesi kıskanır ve haset duyar (16). Hayal kırıklığı içinde ağlayarak odaları terk eder, arkadaşlıklarını bitirir ve daha fazla yalnız zaman geçirir. İkinci olarak, Rodger bir şeyler yapmayı bırakır. Kendini hiçbir şeye adanmaz, bir işe girmeyi reddeder, üniversiteyi bırakır. Hayatı yalnızca kaybetmeye dayanamayacağı bir rekabet olarak gördüğü için riskten tamamen kaçır ve odasına kapanan pasif bir şey haline gelir. Hatta kendini

³⁰ Benzer bir davranış biçimini bir başka inceleme saldırgan Chris Harper-Mercer'da da görüyoruz. Annesi Afro-Amerikan, babası beyaz ve İngiliz'dir. Manifestosunda "Siyahi adamların gezegendeki en aşağılık yaratık" olduğunu iddia eder (Harper-Mercer 2015).

gerçekleştirmeye çalışmak için çelişkili bir şekilde aktif olmayan yollara başvurur; kişisel gelişim kitapları ya da milyoner olmak için piyango oynamak gibi şeyler yapar (78, 104). Bunlar, bir mucizeyle kazanmaya çalışmanın, kahramanca eylemler yapmadan bir kahraman olarak takdir edilmenin yollarıdır. Fazla söze gerek yok, bu planların hiçbiri işe yaramaz. Rodger, egemen bir özne olmaya çalışmanın aslında hiç özne olmamak olduğunun canlı bir kanıtı haline gelir (Mussett 2006, 282; Bauer 2015, 48).

“Seksi sarışın” ötekiler

Peki, kadınlar bunun neresinde yer alıyor? Rodger’ın çocukluğunun başlarında kızlar sadece sıradan arkadaşlardır (Rodger 2014, 5, 7). Ancak ilkokulda “ayrı bir gerçekliğin” parçası haline gelirler (13). Tekrar ortaya çıktıklarında, esrarengiz bir statü bahşederler: “Kızları tavlama” diğer erkeklerin saygısını kazanmanın ayrılmaz bir parçasıdır (11). Ancak Rodger, kızların yalnızca bir ödül olmadığını, kızın kendisinin onu galip gibi hissettirebileceğini anlar. Ortaokuldayken onun için “güzel bir kıza sarılmak, popüler bir çocuğa beşlik çakmaktan yüz kat daha tatmin edicidir. Bu, varlığının her zerresini büyüleyen yeni bir deneyimdir” (28). “Kadın onayı” almak benzersiz bir şekilde tatmin edicidir (13). Başlı başına bir fetihtir bu, “büyük bir kayaya” tırmanmak gibi. Ve bu fetihin tanınmasıdır, bir “beşlik” çakmak gibi. Bu, kadının bir Öteki olarak algılanışıdır. Hem fethedilmesi gereken doğal bir şey hem de hayranlıkla gülümseyen uysal bir özgürlük... O, hiyerarşik mücadeleden bir kaçış, görkemli bir dinlenme ve kahramanca bir zafer vaadidir. “Güzel bir kız arkadaşla” yaşamak Rodger’ın en büyük hayali haline gelir. “Onu sürekli zihnimde canlandırıyordum, dalgalanan sarı saçları, güzel yüzü, şehvetli vücudu... Her şey... Üniversitede el ele yürüdüğümüzü, güneş batarken uzaktaki dağların muhteşem manzarasına baktığımızı hayal ettim. Bu cennet gibi olurdu” (69, ayrıca bkz. 75-76, 79, 85, 94).

Rodger’ın ideal kız arkadaş tanımları her zaman belirsiz ve kısadır. Bunun nedeni, kızın bir Öteki olarak yalnızca onun benlik duygusunu desteklemek için bir araç olmasıdır. Önemli olan tek şey kızın ona kendini nasıl hissettirdiğidir. Bu yüzden, kızın tek ayırt edici özelliğinin “dalgalı sarı saçları” olması kayda değerdir. Beauvoir’ın kendisinin de belirttiği gibi, biçimli sarı saçlara olan bu takıntı, Amerikan kültüründe kadınlığı doğa ile ilişkilendiren yaygın bir kültürel mecazdır.³¹ Bu kadına

³¹ “Rémy de Gourmont kadınların saçlarının açık, dereler ve çayırlar kadar özgür olmasını istiyordu. Fakat suyun ve buğdayın dalgaları Veronica Lake’in saçlarında okşanabilirdi, tamamen doğaya bırakılmış, dolaşmış saçlarda değil” (Beauvoir 2011, 178). [Ç.N: Veronica Lake, göz alıcı saçlarıyla bilinen, 1940’larda popülerleşmiş Amerikan bir oyuncudur.]

sahip olmak, aynı zamanda “ufuktaki dağlara” da sahip olmak demektir. Ama saçlarının uzun ve sarı olmasının başka bir nedeni daha vardır. Nihai zafer sağlamak için Öteki, Rodger’a ırk ve sınıf konularında da diğerlerinin bakış açıları üzerinde kontrol sağlamalıdır. Kadın, onun hayatındaki onun sosyal üstünlük hayallerini gerçekleştirmek için zengin bir kaynak olmalıdır. Amerikan sarışınlığı güçlü bir şekilde beyazlığı ifade ettiği için Rodger buna takılır: “beyaz kızlar ilgimi çeken tek kızlar, özellikle de sarışınlar” (Rodger 2014, 121; hooks 2015, x, 158-59; Hobson 2018, 7-10). Uzun sarı saçlar, Rodger’ın “her zaman arzuladığım türden kızlar” (Rodger 2014, 132) dediği UCSB’nin Alpha Phi’sindeki kız öğrenci yurtlarıyla bağlantılı stereotipi de çağırıştırır. Bu kız öğrenci yurdu kadınlığı kültürel olarak “ince, beyaz ve sevimli” olmakla ve aynı zamanda, daha da önemlisi, göze batacak kadar varlıklı olmakla ilişkilendirilir (DeSantis 2007, 21-24, 115; Davis 2018, 7; Ispa-Landa ve Oliver 2020, 908).³² Rodger’ın Öteki’si o hâlde doğanın beden bulmuş hali ve Beyazlığın ve zenginliğin bir sembolüdür. Bu hayali kız öğrenci yurdu kızına sahip olmak, doğa, ırk, sınıf ve gerçekliğin üzerinde mutlak bir hâkimiyetin tam bir deneyimi olacaktır.

Burada, Amerika’da Beyaz bir kadın olmanın geleneksel olarak doğanın karşıtı olarak görüldüğü argümanı da ortaya koyulabilir: Beyaz kadın “doğal” ve “ilkel” Siyah kadınlığın aksine “saf” ve “medeni” olarak görülür (DuBois ve Dumenil 2019, 281-82). Peki, bu durum göz önünde bulundurulduğunda, bu aşırı Beyaz kadınlar nasıl doğanın beden bulmuş hali olabilirler ve Ötekileşebilirler? Beauvoir’ın anlatımında Öteki, muğlak doğanın beden bulmuş halidir. O da tıpkı doğa gibi saf ya da kirli, ehlileştirilmiş ya da vahşi, güzel ya da korkunç, aşılabilecek bir şey ya da çoktan aşılmış olabilir. O “hem fizisttir hem de anti-fizisttir, doğayı olduğu kadar toplumu da kişileştirir, onun aracılığıyla bir dönemin uygarlığı ve kültürü özetlenebilir” (Beauvoir 2011, 200). Uygarlık olarak kadın, doğa olarak kadının antitezidir ancak yine de Öteki’dir. Dolayısıyla beyaz ve siyah Amerikalı kadınlar arasındaki tarihsel farklılıkları doğanın bu iki yüzü arasındaki ayrımlar olarak düşünmek makuldür. Bir taraf hayırsever ve tamamen kontrol altında, diğeri ise tehditkâr ve kontrol edilmesi gereken taraftır: siyahi kadınlar “inatçı eşekler,” beyaz kadınlar ise “uysal köpeklerdir” (Collins 1986, S17-S18).³³ Sömürgeci tahayyülde beyaz ve siyahi kadınlık

³² Arketip olarak bir “kız öğrenci yurdu kızı” cinsel açıdan “davetkâr, kışkırtıcı ve müsait”tir, fakat aynı zamanda “bakire, tek eşli, iffetli ve erdemli”dir. “Vahşi kız” havası ve tertemiz beyaz elbiselerin bu karışımı ona Öteki rolüne de mükemmel bir şekilde uyan “ikilemler bir cinsel kimlik” verir (DeSantis 2007, 73). Bu sosyal olarak kalıplaşmış klişeler tüm kız öğrenci yurtları için geçerli olmasa da, Rodger’ın saldırısının gerçekleştiği zamanlarda UCSB Alpha Phi yurdunu uygun bir şekilde tanımlamaktadır (UCSB Alpha Phi 2014).

³³ “Medeni” beyaz kadınların da tıpkı İkinci Cinsiyet’teki tamamen ehlileştirilmiş, tehlikesiz Ötekiler gibi “kadınlıklarını” ya da erotik çekiciliklerini kaybettiklerinin söylenmesi aslında çok şey anlatır (Griffin 1981, 26; Fausto-Sterling 1995, 41; Beauvoir 2011, 204).

arasındaki bu ayrımların istikrarlı olmadığını da belirtmek gerekir. Beyaz kadınlar da bazen tehditkâr “vahşiler” olarak görülür (McClintock 1995, 54, 107). Bununla beraber siyahi kadınlar da bazen güzel ve narin “Siyah Venüs[ler]” olarak görülür (Sharpley-Whiting 1999; Hobson 2018, 17, 21). Bu istikrarsızlığın kendisi de aslında kadınların Ötekiliğinin ve Ötekiliğin özünde yatan ikilemin belirtisidir.

Rodger’ın arzuladığı şeyin bu sarışın, Beauvoirci Öteki olduğu fikri, onun romantik fetihe olan garip yaklaşımını da açığa çıkartıyor. Diğer inceller gibi o da son derece pasiftir. Barlara gidip kadınlara asılmaz, “kız tavlama” yöntemlerini ve seks için para ödemeyi küçümser (Rodger 2014, 117, 120, 127; Nagle 2016). Hatta kadınlara yanaşmaz bile. Bunun yerine, “ondan etkilenecek güzel bir kızla yolunun kesişebileceği umuduyla” parktaki banklarda tek başına oturur ve yürüyüşe çıkar (Rodger 2014, 64). Ne ele geçirilecek bir nesne ne de emrinde olacak bir köle ister. İhtiyacı olan daha karmaşık bir şey, yani onu yargılayabilecek ve varlığını onaylayabilecek bir Öteki’dir. Bu öteki bilincin gözünde kendisinin büyük bir adam olarak sabit bir imgesini görmek ister. Bunun olması için kızın da kendisini seçmesi, kızın “sevgisini hissetmesi” önemlidir (85). Kızın onu kendiliğinden seçmesi, özgürce hissettiği hayranlık, Rodger’ın aradığı onaylanmanın bir parçasıdır.

Ama Rodger sadece oturup bekleyerek herhangi bir kadının kendisine bu tür bir onay vermesini nasıl bekleyebilir ki? En azından çocukken başkalarının hayranlığının kart koleksiyonlarını göstererek kazanılması gerektiğini anlamıştır. Şimdi ise kadınların sebepsiz yere ona ilgi duymasını beklemektedir. Bu da kadınların Ötekiliğinin bir başka belirtisidir. Rodger büyüdükçe ve hayatında git gide daha az şeye imza attıkça hayranlık ihtiyacını tatmin etmek zorlaşır. İşte tam da bu yüzden bir Öteki olarak kadına “mutlak bir ihtiyaç” duymaya başlar. Artık sadece kadın onu bir “tanrı” olarak görebilir. “Bir erkek hemcinsleri tarafından genel standartlara göre objektif olarak değerlendirilir.” Ancak bir kadının takdiri farklıdır, bu takdir “kendisinin büyülenmesine izin verir” (Beauvoir 2011, 202-3, 200).³⁴ Öteki olarak kadın, başarılı olunmaksızın eşsiz bir onaylanma vaadine sunar. Kadın erkeği değerlendirilecek bir nesne haline dönüştürmeden övebilir. Bu bağlamda kadın da bir mucize gibidir, tıpkı piyango gibi.

Ancak bu güce sahip olan Öteki kadın, varoluşun hem nimeti hem lanetidir. Onun takdiri hem nihai zaferi bahşeder, hem de nihai başarısızlığı. Kadın, erkeğe karşı yapabileceği olumsuz yargıları olmadan bir özne olamaz. Bu da Rodger’ın “kızlardan

³⁴ Rodger Beauvoir’ın “bireyci” diye anlattığı bir kişiliğe sahip, “hayati niteliklerine, erkekliğine, çekiciliğine, baştan çıkarıcılığına, şefkatine ve zalimliğine” yüksek değer biçen bir erkek”tir (Beauvoir 2011, 202). Çünkü günün sonunda başka hiçbir başarısı yoktur. Bireyciler için sevgi dolu bir kadın kesinlikle gerekli hale gelmiştir çünkü gözlemlenebilir dünyada hiçbir karşılığı olmayan bu gizli erdemleri yalnızca o görebilir ve yalnızca o övebilir.

gitgide daha fazla korkmasına” yol açar (Rodger 2014, 42). Rodger’ın sahilde yanından geçen bir kadın hakkında yaptığı tasviri ele alın:

“Cennetten inmiş bir tanrıça gibiydi. . . Korkuyordum. Beni, varlığı içinde bulunduğu atmosferi bozan aşağılık bir böcekten başka bir şey olarak görmeyeceğinden korkuyordum. Güzelliği sarhoş ediciydi! Ve sonra, tam birbirimizin yanından geçerken bana baktı. Bana baktı ve gülümsedi. . . Hayatımda hiç bu kadar sevinçli hissetmemiştim. Tek bir gülümseme. Tek bir gülümseme günümü aydınlatmaya yetmişti. Güzellerin kadınların sahip olduğu gücün büyüklüğü inanılmaz” (76).

Öteki’nin bakış açısı o kadar güçlüdür ki Rodger’ın arzusu ikileme düşer ve neredeyse dini bir “yargılanma korkusu”nu da yanında getirir. Bir tanrıçanın gülümsemesi yüksek bir başarıdır çünkü layık olan erkeğe karşılıksız olarak verilir. Ancak bir gülümseme bu kadar sevince yol açıyorsa bir kaş çatma da umutsuzluğun dibine sokabilir.³⁵ Rodger’ın kadınların yaptığı “zalim” muameleye verdiği ilk örnek de çarptığı bir kızdır. Kız küfredip onu geri itmiştir. “Kendimi önemsiz, değersiz küçük bir fare gibi hissetmeme neden oldu ve böyle yapmasının sebebinin beni bir ezik olarak görmesi olduğunu düşündüm” (32). Bununla birlikte, kadınların tepkileri inanılmaz derecede önemli hâle gelir. Onlar Rodger gibi erkekleri hem göklere çıkarır hem yerin dibine sokar.

Rodger’ın anlattığı sarışın, çekici kadınlardan en sık gördüğümüz tepki kayıtsızlıktır. Rodger’ı hiç dikkate almadan hayatlarına devam ederler. Ancak bu kadınlar Öteki olduğu için, kayıtsızlıkları tahammül edilemez bir reddir. Bu kadar önem atfedilen bu kişilerin tepkisizliği, Rodger’ın kendini egemen olarak görmesini engeller. Onlar tarafından kaderinde büyük işler olan bir tanrı olarak kutsanmamıştır. Daha da kötüsü, onların hayranlık dolu gülümsemelerinin “alt düzey” adamlara yöneldiğini görür. Bu, egemenliğini savunmak için kullandığı temel stratejilerden birini baltalar. Baltaladığı bu strateji Rodger’ın kendisini diğer erkeklerle karşılaştırarak beyaz üstünlüğü hiyerarşide yeniden konumlandırma çabasıdır. Bu yüzden sarışın bir kadının “çirkin bir siyahi çocukla” ya da “aşağılık bir Meksikalı adamla” konuştuğunu görmeye dayanamaz (84, 87). Ve “beyaz kızların” onun gibi “güzel bir Avrasyalı” yerine “safkan bir Asyalı”yı seçmesi onu özellikle öfkeliendirir (121).³⁶ Dişil Öteki’nin seçimi erkeğe nihai bir değer verdiği için bu durum “aşağılık”

³⁵ Çevrimiçi incel topluluklarının forumlarında bulunan benzer bir dizi vaka için bkz. Maxwell vd. 2020, 1864-65.

³⁶ “Yarı Asyalı olduğum için beyaz kızların beni hep daha aşağıda gördüğünü hissedirdim ama sonra

erkeklerin seçildiği anlamına gelir. Dünyası alt üst olur ve saf üstünlüğe sahip birisi olarak onaylanma hayalleri yıkılır.

Bu tür bir hayal kırıklığıyla karşılaşan pek çok insan hayata karşı tutumunu yeniden gözden geçirir. Ancak Rodger, dünyada bir özne olma riskini almaya çok isteksiz olduğu için git gide kendine daha da yabancılaşır, dibe vurduğunda ve bir tanrı olduğundan şüphe etmeye başladığında hemen çevrimiçi bilgisayar oyunlarının geçici "sığınağına" çekilir. Oyun oynarken sanal bir dünya üzerinde hakimiyeti deneyimleyebilir ve egemenlik duygusunu tekrardan yaşayabilir (39, 74).³⁷ Manifestosunun sonlarına geldiğimizde de bu yanılısamadan geri adım atmak için çok geç olduğu görülmektedir. Dünyadan kopmuştur, ne arkadaşı vardır ne de bir başarısı. Kendisini düşmüş bir tanrıdan başka bir şey olarak yeniden inşa etmeye başlamak için farklı bir kaynağı yoktur. Tek çıkış yolu Öteki ve onun getirebileceği mucizevi zaferdir.

Şimdi Rodger'ın "kadınlara karşı savaş" ilanına nasıl vardığını görebiliriz.³⁸ Öncelikle, Öteki olarak kadın efsanesinde korku ve arzunun her zaman iç içe olduğunu hatırlayalım. Rodger'ın Öteki'ne mutlak bir ihtiyaç duyarak onu güçlü bir figür haline getirmesi, kadının tehditkâr yanını da güçlendirmektedir. İkinci olarak erkeklerin kendilerini ancak dişil bir Öteki aracılığıyla egemen olarak teyit edebileceklerini, ancak Ötekini fethederek kendilerini saf öznel olarak deneyimleyebileceklerini hatırlayalım. Ancak Rodger'ın bu "ateşli" sarışın Öteki'yi ehliştirmeye dair hiçbir umudu yoktur. O artık yalnızca daha da güçlü, kontrol edilemez bir tehdittir. O artık şehvetli, kurtarıcı bir tanrıça değil, sadece yıkıcı bir "karadul" dur (Beauvoir 2011, 262). Rodger içinse kontrol edilemez Ötekiyi kontrol etmenin ve bu büyük tehdide karşı zafer kazanmanın tek yolu onu yok etmektir (Rodger 2014, 112). Uyguladığı bu aşırı şiddet, egemenliğini nihai olarak kadın aracılığıyla gerçekleştirmesinin tek yoludur: "İntikam Günü'nde gerçekten çok güçlü bir tanrıya dönüşeceğim" (135).³⁹ O halde Rodger, Beauvoir'ın deyimiyle "sahte bir

partideki beyaz bir kıızı safkan bir Asyalıyla konuşurken gördüm. . . Öfkeyle, benim gibi güzel bir Avrasyalı hiç ilgi görmezken çirkin bir Asyalı nasıl olur da beyaz bir kızın ilgisini çekebilir diye düşündüm" (Rodger 2014, 121). Farklı ırklardan çiftlere yönelik nefret, Harper-Mercer ve Scott Beirle gibi diğer saldırganlarda da görünmektedir (Bates 2020, 46). Ayrıca bkz. Paradkar 2018.

³⁷ Rodger'ın en sevdiği oyun olan "World of Warcraft" hakkındaki betimlemesi de açıklayıcıdır: "Farklı bir heyecan ve macera dünyasına adım atmak gibiydi. Başka, daha heyecanlı bir hayatı yaşamak gibiydi. Hayatım o zamanlarda giderek daha da depresif bir hale geliyordu ve WoW bu boşluğu dolduruyordu. Beni rahatlamış ve ferahlamış hissettiriyordu"(Rodger 2014, 39).

³⁸ Rodger diğer erkekleri, çiftleri ve rastgele insanları öldürmeyi planlamaktadır. Ne de olsa o, varoluşun kendisine karşı çıkmaktadır (Beauvoir 2011, 213). Ancak "İntikam Günü'nün en önemli kısmı "Kadınlara Karşı Savaş"tır (Rodger 2014, 132). Ayrıca bkz. Bates 2020, 51.

³⁹ Bonnie Mann'den yola çıkarak bu şiddetin "[Beauvoircı] egemen erkekliğin temel yapısı" olan "utancın güce dönüşümü" ile gerçekleştiğini de söyleyebiliriz. (Mann 2014, 117).

kahraman" dır, "kendini uzaklara gittiğine ve yüseklerle uçtuğuna inandırmak için hep arkasına, ayaklarına bakar; hor görür, suçlar, baskı yapar, zulmeder, işkence eder, katleder" (Beauvoir 2011, 228).

"Seksi," sarışın kız öğrenci yurdu kızları Rodger'ın ateş hattında en ön sırada yer alır. Eğer kadınlar onun için önceden nimetlerse, şimdi de lanetlerdir. Yok edilirken bile Öteki olmaya devam ederler. Bu kızlar hâlâ seçici bir öznedir - Rodger'ın ikinci şahıs olarak kızabileceği bir öznelerdir. "Seks yapmayı teklif eden" asıl taraf olarak, "hangi erkeklerin seks yapıp hangilerinin yapmayacağını kontrol ederler" (Rodger 2014, 136). Ancak bu faaliyet ve ahlaki suçlama mantığının yanı sıra, değişmez ve doğal bir kötülük mantığı da vardır (89). Kadınlar "kusurlu yaratıklardır," yanlış "kodlanmışlardır" ve "cinselliğin ardında yatan nihai kötülüklerdir" (136) Bunun nedeni, kadınların aynı zamanda muğlak doğanın beden almış hali olmalarıdır. Doğanın umut vaat eden güzel yüzüyken karanlık ve tehditkâr tarafı haline gelirler.

Gerçekten de doğal dünyayla kurulan bu ilişki, "Benim Çarpık Dünyam"ın sonlarında en çok arzulanan kadınların neden "vahşi, aptal, zalim hayvanlar" olarak gösterildiğini açıklar (177). Öteki'nin "hırslı ve yırtıcı bir canavar" olarak nitelendirilmesi Beauvoir'ın eril hayal kırıklığıyla ilişkilendirdiği mecazlardan birine parmak basar (Beauvoir 2011, 208). Rodger kadınları sadece "hayvanları gibi bir düşünce yapısına sahip," "tamamen ilkel, ahlaksız duyguları ve dürtüleri tarafından kontrol edilen," "canavar gibi erkeklere" ve "canavarların kendilerine" ilgi duyan kişiler olarak tasvir etmeye devam eder.⁴⁰ Kendini doğadan üstün ve "medeni" olarak gören bir toplumda kadınlara hiçbir hak verilmemelidir. "Saf" bir dünya yaratabilmek için kadınları "karantinaya almak gerek" (Rodger 2014, 117, 136). Öteki olarak kadınlar bu durumda "aynı anda hem tiksiniç hem de hürmet duyulması gereken" rahatsız edici nesnelere haline gelirler (Direk 2011, 67).⁴¹ Son derece tehditkâr, asi, bulaşıcı Öteki'dirler: Nefret edilesi bir veba gibilerdir. Böyle bir tehdide karşı Rodger kendini, doğayı fetheden, dünya üzerindeki hakimiyetini kahramanca geri kazanan, uygarlaştırıcı bir güç olarak görür. İncel topluluklarının bir şehit olarak idolleştirdiği "haksızlığa uğramış, intikamcı kahraman," "her şeye rağmen kötü güçlere karşı savaşıyor" kişi haline gelir (Bates 2020, 13).⁴²

⁴⁰ bkz: Rodger (Garvey 2014) "Eh, şimdi sizinle karşılaştırıldığımda ben bir tanrı gibi olacağım. Sizi birer hayvanmışınız gibi katledeceğim." İnternette, "incel"ler de aynı imgeleri kullanmaktadır: "Kadınların hâlâ kaba güce öncelik vermesi, beyinlerinin tam olarak evrimleşmediğini gösteriyor"; "kadınlar iğrenç, aşağılık parazitlerdir" (Nagle 2016; Bates 2020, 14; ayrıca bkz. Baele, Brace ve Coan 2021, 1675; Chang 2020).

⁴¹ Bu tutumu Rodger'ın mastürbasyon, pornografi ve kadın çıplaklığıyla ilgili ilk deneyimlerini travmatik ve iğrenç olarak anlatmasında da görebiliriz (Rodger 2014, 30-31, 38-39, 46-47).

⁴² Antik ve çağdaş mitlerde tanrıçaların öldürülmesine ilişkin benzer bir analiz için bkz. Caputi 2004, 18, 182-85. "Hayatı kontrol altına alma ve intikam" ihtiyacı, çevrimiçi incel topluluklarındaki

Egemen olmayı bırakmak

Beauvoircı bakış açısına göre, incel şiddeti feminizme ve cinsel devrime karşı gerici bir tepki şekli değildir. Kendine yabancılaşmanın derin, öngörülebilir patlamasıdır. Rodger'ı tatmin edecek bir kadın asla yoktur çünkü onun arzuları tatmin edilemezdir. Onun istediği şey bir kadın, bir ilişki ya da cinsellik değildir. Onun kadınlardan istediği şey, hem başkalarınca yargılanmanın tehlikelerinden kaçıp hem de alkışlanmak ve sevmektir. Bunu da gerçek bir insan zaten sağlayamaz. Sadece bu çelişkili "kadın" efsanesi ona bu umudu verebilir. Ancak bu eytişim erotik nesneyi kadının kara büyüsü olarak gösterir, kadın köleleri hainlere, Külkedis'i'ni cadıya ve tüm kadınları da düşmana çevirir: Bu, erkeklerin kendilerini vazgeçilemez tek esas olarak gösterdikleri için ödediği fidyedir (Beauvoir 2011, 208).

Kadınları simgesel Öteki'ler olarak arzulayan Rodger, sonunda onları en korkutucu "düşmanları" (Rodger 2014, 125-26) haline getirir. Bu kibri için ödediği bedeldir. Kendini egemen olarak tanıdığına, bir serap arayışına girmiş olur.

Bu Beauvoircı açıklamanın iki önemli avantajı vardır. Birincisi, diğer feminist açıklamaların bıraktığı boşlukları doldurarak bize incel şiddetinin daha kapsamlı bir analizini sunar. Nesneleştirme argümanından farklı olarak, "incel"lerin seçim yapabilen özne olan kadınlara yönelimini ve kadınları cezalandırmaya çalışmalarının nedenini açıklar. Rodger için, özel biri olduğunu teyit etmek adına kadınların onu özgür iradeyle seçmesi önemlidir. Bu teyide karşı duyduğu umut ortadan kalktığına kadının sahip olduğu özgürlük, suçlama yetisini de beraberinde getirir. Hak sahipliği argümanından farklı olarak Beauvoircı model bize incel saldırılarının ataerkil standartlara göre üstün olan kadınları hedef aldığını ve sadece öç alma ile alakalı olmayıp yok edici bir tona sahip olduğunu açıklar. Stacy'ler çağdaş Öteki'lerdir. Hem çekici hem de tehditkârdırlar, tamamen fethedilebilir gibi görünen farklı bilinçlerdir. Ancak kişi onları evcilleştirme umudunu yitirdiğinde, kendini onlar üzerinden egemen olarak göstermenin tek yolu onları yok etmektir. Nesneleştirme ve hak sahipliği argümanları gibi, bu Beauvoircı açıklamanın da "incel"leri daha geniş bir cinsiyete dayalı şiddet yelpazesinin parçası olarak gördüğünü de unutmamalıyım. Bu ikileme olan yaklaşım, aile içi şiddetin devamlılığının da altını çizmektedir. Aile içi şiddet gösteren kişiler genellikle çelişkili tutumlar arasında gidip gelen erkeklerdir: "Kadınlara hükmederken bile onların gücünden korkarlar ve onları putlaştırırken bile döverler" (Caputi 2004, 184-85).⁴³ Seri cinsel cinayetler, Jane Caputi'nin ileri sürdüğü

konuşmaların çoğunda görülmektedir (Astrupgaard vd. 2020; Hoffman, Ware ve Shapiro 2020, 566).

⁴³ Manne bu sürekliliğe "Bir incel seks yapmaya başlarsa veya romantik bir ilişkiye girerse, nasıl birine dönüşür? (...) "Incel"ler, saatli bombaya benzeyen istismarcılardır" diyerek dikkat çekmiştir (Manne 2020, 19-20).

gibi, tanrı benzeri eril kontrolü temsil eden son derece çelişkili şiddetin bir başka biçimidir (185fn3, 182-206).⁴⁴ Bununla birlikte Beauvoircı model, incel şiddetini “çok daha geniş ve derin bir kültürel fenomenin canlı bir semptomu” olarak çerçeveler (Manne 2020, 18).

Ötekiliğe dayalı bu açıklamanın ikinci avantajı da incel şiddetiyle mücadele etmek için ne yapmamız gerektiğine dair daha açıklayıcı bir anlayış sunmasıdır. Nesneleştirme argümanının sunduğu stratejiler, erkeklerin kadınları tamamen insan olarak görmesi gerektiği konusunda ısrar ederken hak sahipliği ile alakalı yaklaşımlar toplumsal cinsiyet eşitliğinin ısrarla savunulmasını gerektirmektedir.⁴⁵ Beauvoir da kesinlikle erkeklerin kadınları nasıl gördüğünün önemli olduğunu ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin bu bakış açısını değiştireceğini kabul ederdi. Ancak sorun sadece erkeklerin kadınları nasıl gördüklerinde değil, kendileriyle ve dünyayla nasıl ilişki kurduklarında yatmaktadır. Öteki olarak kadın mitinin benimsenmesi, erkeğin kendine yabancılaşmasındaki daha temel bir artıştan kaynaklanmaktadır. Ve nihayetinde asıl savaşmamız gereken şey de budur. Beauvoir’a göre egemenlik, her insana çekici gelebilecek kötü niyetli bir istektir.⁴⁶ Ancak toplumların ve kültürlerin örgütlenme biçimi nedeniyle erkekler bu tutumu kadınlara göre çok daha fazla benimsemektedir. Dolayısıyla kendimize şu soruyu sormalıyız: Rodger gibi erkeklerin bu egemenlik yanılımasını benimsemelerini ve bu kadar derinden yaşamalarını teşvik eden ve mümkün kılan sosyokültürel koşullar nelerdir?

Cevap, tabii ki de çok karmaşıktır. Bunun bir kısmı, kültürel mitolojimizin, özellikle heteroseksüel aşk ile alakalı olan, risksiz, mucizevi bir zaferin verdiği “muhteşem umudu” sürdürmesiyle alakalıdır. Örneğin, 2000’lerin başında popüler filmlerdeki “Manic Pixie Dream Girl” mecazı tartışmasız çağdaş bir Ötekidir. Bu mecaz, sadece “kara kara düşünen duygusal genç erkeklere hayatı ve hayatın sonsuz gizemlerini ve maceralarını kucaklamayı öğretmek için” var olan dişil bir arketiptir (Rabin 2007).⁴⁷ Fakat egemen bir benlik imajını teşvik eden diğer kültürel anlatılar

⁴⁴ Ted Bundy gibi kişiler “incel”ler tarafından internette sürekli olarak övülmektedir (Astrupgaard vd. 2020). [Ç.N Ted Bundy, kadınları hedef alan, 1970’lerde aktif olan Amerikan bir seri katildir].

⁴⁵ Örneğin Tolentino, “incel”lerin kadınlarda “insanlık aramaya daha istekli” olmalarını dilemektedir (Tolentino 2018); Manne ise uzlaştırıcı stratejilerden vazgeçmemiz gerektiğini ve “egemen sosyal sınıfın önemli bir kısmının erkeklerin üstünlüğünden çıkar sağladığı ve bunu sürdürmek istedikleri” varsayımı altında toplumsal cinsiyet eşitliği için çalışmamız gerektiğini vurgulamıştır (Manne 2018, 291).

⁴⁶ Beauvoir, egemenliğin varoluşsal bir tutum olarak benimsenmesindeki bu basit, insani cazibeyi, özellikle bu tutumu benimseyen anneleri tanımlarken açıklamıştır. (Beauvoir 2011, 308, 419).

⁴⁷ “Manic Pixie Dream Girl” mecazının klasik örnekleri olarak Garden State (2004), Elizabethtown (2005), 500 Days of Summer (2009) filmlerini söyleyebiliriz. Son zamanlarda, Manic Pixie’nin yerini distopik, “algoritmadan çıkmış fantazi kız” ve “seksi kadın robot” almış gibi görünüyor. Bu tip filmlerde erkekler mucit, keşifçi ve kadınsılaştırılmış yapay zeka sistemleri tarafından sefaletten kurtarılan

daha kapalı bir şekilde cinsiyetlendirilmiştir. Tüm hayallerinizi zahmetsizce bir şekilde yalnızca hayal ederek gerçekleştirebileceğinizi iddia eden *The Secret* gibi kişisel gelişim kitapları tarafından satılan bir gecede zengin olma efsanesini ele alalım. Bu kitap, on dokuz yaşındaki Elliot Rodger'a, kitabın "olumlu bir tutum" geliştirmesine yardımcı olacağından emin olan babasının verdiği kitaptır. Gerçekte olan ise kadın düşmanı şiddetin temelinde yatan mucizevi yollarla başarı fantezisini beslemek olmuştur (Rodger 2014, 78).

Eril kendine yabancılaşma durumunun bu artışı kısmen de maddi koşullarla alakalıdır. Beauvoir'ın kendisi de dişil Öteki'nin bir "lüks" olduğunu düşünmektedir: "Vatandaşların hayatlarına ne anlam vereceklerinden emin olamadıkları, zengin bir ülkede kadının ilahlaştırılması anlaşılabilir: [1940'ların] Amerika'sındaki durum da budur" (Beauvoir 2011, 272, 161). Angela Nagle, "bilgisayardan kaynaklı hayattan kopuşa müsamaha göstermemiz" ve "video oyunları, porno ve eşek şakalarıyla geçen uzun bir ergenlik dönemi" gibi daha spesifik faktörlere işaret etmiştir (Nagle 2016).⁴⁸ Rodger örneğinde, ailesinin maddi yardımı sayesinde hiçbir zaman çalışmak zorunda kalmadığı kesindir. Eğer para kazanmak için yaptığı başkalarının yargılarını kabul etmeye bağlı olsaydı bununla başa çıkmayı öğrenebilirdi. Çevrimiçi oyunların "sığınak" sağlaması konusu da çok önemlidir. Evden oyun oynayabilmeye başladığında "sosyal hayatı tamamen sona ermiştir" ve okulda sıkılmaya başlamıştır (Rodger 2014, 40-41). Gerçekten böylesine bir kaçış olmasaydı hayatın içinde yaşamının bir yolunu bulmak zorunda kalabilirdi. Beauvoir'ın kendine yabancılaşma konusundaki vurgusu, zararsız gözükten toplumsal düzenlemelerin kadınlardan nefret eden erkekleri ortaya çıkardığıyla ilgilidir.

Son olarak Beauvoir zaten bu egemenlik sanrısının pençesinde olan "incel"lere söyleyebilir? Aslında söyleyebileceği oldukça fazla şey vardır. Rodger kendine yabancılaşma olgusunda kendini kaybetse de diğer birçok erkeğin daha iyi hayatlar yaşamaları için durum çok geç değildir. Beauvoir'a göre bu bir tür "dönüşüm" gerektirmektedir. Erkekler kendilerini düşmüş tanrılar olarak görme kibrinden vazgeçmeli ve insan olarak var olma riskini üstlenmelidirler (Beauvoir 2011, 159-60). Bu, sahiplenici, fethedici bir tutumdan açıklık ve karşılıklılığa dayanan bir duruma doğru geçilmesi gerektiği anlamına gelir. Sağlıklı bir rekabet ve adalet duygusu, kişisel sorumluluk, tevazu, "dostluk ve cömertlik" olgularını geliştirmeyi gerektirir (159-60; Direk 2011, 70). Aynı zamanda, ırk ve sınıfa bağlı hiyerarşiler de dahil olmak üzere

yalnız adamlar ya da "femme fatale" robotlara karşı mücadele eden kişiler olarak tasvir edilir (Rose 2015; Alexander 2017). [Ç.N "Femme fatale" karakteri tehlikeli ve baştan çıkarıcı kadın karakterdir].

⁴⁸ Bu durum, Japon gençler arasındaki sosyal geri çekilme olarak da bilinen "hikikomori" (Saito 2013) durumu ile de bazı önemli benzerlikler olduğunu gösteriyor.

sabit hiyerarşili bir dünyanın kesinliğinden vazgeçmek ve kişiler arası ilişkileri yapılması ve yeniden yapılması gereken şeyler olarak görmek anlamına gelir. Egemenlikten vazgeçmek için insanın, özgür olmanın yanı sıra doğanın ve diğer insanların planlarının bir parçası olduğunu, değerlendirilebilecek bir beden ve bir tarih olduğunu kabul etmesi gerekir.⁴⁹ Daha da önemlisi, hiçbir eylemin yargısız yapılamayacağını, hiçbir övgünün risksiz olmadığını kabul etmesi gerekir.

"İncel"ler için bu "dönüşüm" özellikle zor olabilir. Köklü alışkanlıklarını değiştirmek zorunda kalabilirler. Ancak bu tamamen bu erkeklerin lehinedir. Bir birey olmak adına, esasen, kahraman olma arzularından vazgeçmeli ve bunun yerine dünyada var olma cesaretini toplamalıdır, bir sınıfa bağlı kalmalı, bir iş bulmalı, insanlarla konuşmalıdır.

Aksi takdirde Rodger gibi haset, kıskançlık ve boşluğa saplanıp kalırlar. En önemlisi, egemenlikten vazgeçmek kadınlar üzerindeki hırslı saplantılarının da sonunu getirecektir. Eğer hâkim olunacak bir doğa yoksa onu bedenleştirmeye de gerek yoktur. Eğer başkalarıyla birlikte yaşamak bitmek bilmeyen bir mücadele haline gelmezse bundan kaçmaya da gerek kalmaz. Kişi anlamlı projelerle meşgulse, kendini gerçekleştirmek için bir mucizeye ihtiyaç yoktur. Eril yabancılaştırma olmadan, Öteki olarak kadına ihtiyaç yoktur. Bu erkekler ancak bu efsanevi tanrıça arayışından vazgeçerek, kadınlardan nefret etmeyi bırakıp onlarla gerçekten konuşabilir ve romantik ve cinsel bir ilişki kurma şansına sahip olabilirler.⁵⁰ Hem kadınlara yönelik incel şiddetini sona erdirmenin hem de Rodger'ın yaşadığı kabustan çıkmanın anahtarı, erkeklerin kendilerine zarar veren eril fanteziden uyanmasıdır.

Orijinal makale:

Melo Lopes, F. (2023). "What do incels want? Explaining incel violence using Beauvoirian otherness," *Hypatia*, 38 (1), 134-156

⁴⁹ Bu konuda incellerin insani özgürlüklerini üstlenmeleri gerektiğini de söyleyebiliriz. "[Beauvoir için] özgürlük, bir Mitsein biçimi olarak başkalarıyla egemenlik karşıtlığını içerir. Bu formda kişi, kendi bedeni ve onu doğal olarak çevreleyen dünya da dahil olmak üzere, başkalarıyla birlikte olma durumunda tam anlamıyla kendisi olabilir" (Morgan 2017, 188). Beauvoir'ın buradaki görüşü ekofeminist ve eko-kadınların kendimizi doğanın bir parçası olarak yeniden kavramsallaştırma yönündeki öğütleri ile örtüşmektedir (Morgan2017). Rosemary Ruether bunu "yabancılaşmış, hiyerarşik düalizmden, yaşam sağlayan bir karşılıklılığa" "dönüşüm" olarak adlandırmaktadır (Ruether 2003, 354-55). Shamara Riley bundan "toplumsal cinsiyet, sınıf ve etnik rollerin sosyal olarak yeniden yapılandırılması yoluyla herkesin doğayla ilişkisinin yeniden biçimlendirilmesi" olarak bahseder (Riley 1993, 193-94, 202, 203). [Ç.N Mitsein, Almancada "diğerleri ile olma durumu" anlamına gelir].

⁵⁰ "Kadın miti, özerk bir varoluşla gerçek bir ilişkinin yerine, bir serabın sabit bir tefekkürünü ortaya koyar... Tam aksine erkek kadını bir sembol olarak gizlemeyi bıraksa aslında hiçbir şey kaybetmez." (Beauvoir 2011, 272-73).